GATEBRUKSPLAN

FINDUSPROMENADEN HAMMERFEST **august 2009**

FORORD

Kaiområdet er en del av byen som mange har et nært forhold til. Man har vært der mye som barn. Barn lekte under kaia og klatret på kaistolper, noen bygde til og med hytte under kaia. Som ungdom og voksen har man tilbrakt mange timer ved kaikanten både i båt og på land. I Hammerfest har dette arealet gradvis blitt mindre og mindre tilgjengelig for folk. Kaiområdet har vært preget av industri, det er delvis avstengt av gjerder og forretningene i byen har i stadig større grad brukt kaiområdet til parkering og søppelkontainere. Slik kan det ikke være.

Kaifronten kan på mange måter sees som ”byens ansikt” mot sjøen. Det er dette området som møter turister og andre tilreisende når de ankommer sjøveien. Det er dette området som møter passasjerene på Hurtigruta og som danner forgrunnen når byen skal avbildes. Det er derfor svært viktig at nettopp dette området fremstår bra. At det ikke preges av søppel og gjerder, men at det gir et bilde av byen som folk kan være stolte av. Byen må derfor ta tilbake sitt ansikt mot sjøen og fremstå som en sjøfartsby, porten mot ishavet og en kulturby. Gjennom grundig planlegging, utsmykking og belysning vil Finduspromenaden gi byen et helhetlig, moderne uttrykk mot sjøen samtidig som det gir befolkningen et nytt område å bevege seg i og en by å være stolt av.

Hammerfest Kommune september 2009

Alf E Jakobsen

Ordfører

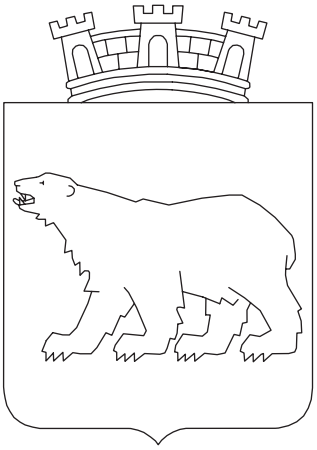

INNHOLD

1 BAKGRUNN OG VURDERINGER

1.1 Aktuelle vedtatte planer
1.2 Offentlig saksgang

2 GATEBRUKSPLAN

2.1 Planens avgrensning
2.2 Mål og strategi
2.3 Planens brukergrupper
2.4 Gågater og fotgjengerareal
2.5 Rekreasjon og opphold
2.6 Kjøremønster - personbiltrafikk
2.7 Kjøremønster - buss, taxi - varelevering
2.8 Parkering
2.9 Universell utforming
2.10 Sommer/vintersituasjon
2.11 Sikkerhet
2.12 Bruken i de enkelte gatene

3 HÅNDBOK FOR GATEBRUKSPLANEN

3.1 Gjennomføring av gatebruksplanen
3.2 Detaljplaner
3.2.1 Kai
3.2.2 Rekkverk
3.2.3 Møblering
3.3 Belysning

1

BAKGRUNN OG VURDERINGER

1.1 AKTUELLE VEDTATTE PLANER

Hammerfest har gjennomgått store forandringer de siste årene i sentrum, og spesielt langs bryggeområdet. I 1998 la Findus fabrikker ned produksjonen, og store bygningsmasser ble fjernet. I 2003 arrangerte kommunen en workshop sammen med arkitekter, politikere og andre. Prosjektet hadde arbeidstittelen Phoenix, etter fuglen som stod opp av asken, og hadde som mål å gi et bilde på hvordan byen skulle utformes i fremtiden. Det ble i oktober 2003 utlyst en internasjonal konkurranse for et nytt kultursenter på en del av Findustomten. Arktisk Kultursenter ble offisielt åpnet i 2009.

Parallelt med denne prosessen har Kommunen lagt til rette for bygging av en kaipromenade som skal ivareta behovet for et godt kaiareal for befolkningen, næringsdrivende, fritidsbåter, rutetrafikk og godstransport. Den skal samtidig tilrettelegge for butikkdrift, kontorer, torghandel og turisme. Planarbeidet har vært omfattende og tidkrevende. Planen for kaipromenaden "er bakt inn" i allerede vedtatte planer og ligger som forutsetning i nye planer. En viktig premiss har vært at promenaden skulle fremstå som helhetlig slik at havnefronten bindes sammen i et uttrykk. Derfor ble det lagt opp til at den skulle bygges i henhold til et overordnet prosjekt. Prosjektet skulle fastsette prinsipper for materialbruk, beplantning, belysning og inndeling i soner med ulik karakter, og skulle gjelde for hele sjøfronten fra Torget til Storelva.

Resultat av denne jobben er *gatebruksplanen for Findspromenaden*. En viktig del av dette prosjektet har vært å finne løsninger på hvordan havnetrafikk, biltrafikk og myke trafikanter kunne fungere sammen, og hvordan materialbruk og detaljering kunne signalisere prioritering av fotgjengere og oppdeling av soner. For å oppnå en god tilgjengelighet til bebyggelsen skulle det være tillatt å kjøre langs kaien for nyttetrafikk (varelevering/ renovasjon) i en tidsbegrenset periode på dagen, slik det er vanlig i gågater. Samtidig skulle gode arealer for fotgjengere og barn sikres.

Planen vil endre Hammerfest by radikalt. Nye arealer vil bygges, gamle arealer vil frigjøres, rotete løsninger vil bli ordnet opp i og byens utseende vil endres betydelig. Det har derfor vært nødvendig med en omfattende høringsrunde for å få med alle berørte parter og momenter i saken.

Underveis har mange deltagere vært engasjert og uttalt seg:

Hammerfest kommune; Plan og utvikling, Drift, Teknisk, Kultur
Husbanken
Statens vegvesen Alta
Havnevesenet
Parkeringsetaten
Fylkesmannen i Finnmark
Finnmark Fylkeskommune
Handikapforbundet
Hammerfest handelstandsforening
Politikerne
Eiendomsutviklere; Profier, Wærås
Beboere i Hammerfest, på flere Folkemøter

Landskapsarkitekt Mona K Wendelborg, remark ! landskap as har vært rådgiver i utarbeidelsen av planen og denne rapporten. Lysdesigner Kristin Bredal, Zenisk as har vært rådgiver for belysning langs promenaden.

Aktuelle vedtatte planer

- Reguleringsplan for Findusområdet. Første gang vedtatt den 09.02.06 og revidert 31.06.09
- Bebyggelsesplan for Strandgata 52-62. Egengodkjent av MU 4.05 2004
- Sentrumsplanen fra 2.05 2003
- Byggeplan for Rv 94 HP 11 23.06 2009

Selv om gatebruksplaner ikke reguleres gjennom PBL, har komunen valgt å følge samme behandlingsprosess som for reguleringsplaner.

1.2 OFFENTLIG SAKSGANG

Offentlig saksgang:

- Folkemøte 06.03 2007
- Første gangs behandling i utvalget for miljø og utvikling 1.04 2008
- Offentlig ettersyn. Høringsperiode 14.05 – 30.06 2008
- Andre gangs behandling i utvalget for miljø og utvikling 22.09 2009
- Behandling i Hammerfest Kommunestyre 29.09 2009

Bakgrunnen for den lange behandlingstiden mellom første og andre gangs behandling skyldes en omfattende endring av reguleringsplanen for Findusområdet. Gatebruksplanen og planen for Findusområdet er gjensidig avhengig av hverandre og den ene kan ikke endres uten at den andre også må endres. Planen for opprusting av Strandgata har også hvert av stor betydning i utformingen av trafikkløsningen og en premissleverandør i så måte.

Planens oppbygging

Planen består av:

- Et plankart med plangrenser, definerte formål, kjøremønster, materialvalg m.m. Kartet har et høyt detaljeringsnivå, men grundigere detaljplaner må utformes før bygging kan starte.
- Håndbok med nærmere beskrivelse av prosjektet, bestemmelser og generelle mål med planen. En viktig del av håndboken er beskrivelse av møblering og detaljering samt konseptplan for belysning.

2

GATEBRUKSPLAN

2.1 PLANENS AVGRENSNING

Planen er avgrenset til å omfatte området på nedsiden og vest for Strandgata, fra Rådhusplassen til Storelva. I vest og nord er sjøen og elven naturlige avgrensninger, i tillegg er denne ytterlinjen også definert av gjeldene reguleringsplan, per juni 2009.

Totalt dreier det seg om ca 700 meter sammenhengende promenade.

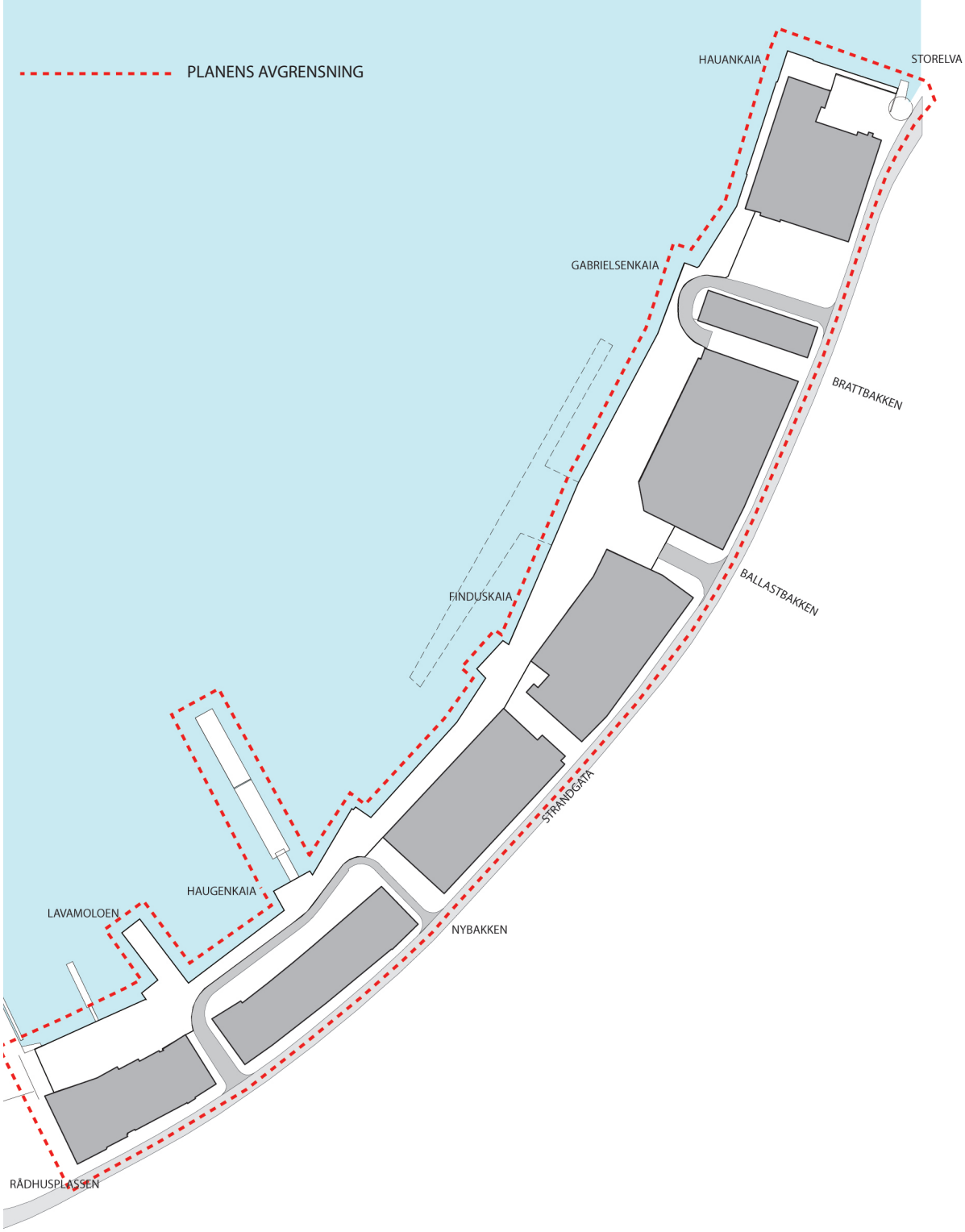

2.2 MÅL OG STRATEGI

Bryggeområdene i Hammerfest har i årtier vært et av de viktigste møtesteder for innbyggerne i og rundt byen. Her har det vært drevet handel, man har utvekslet kultur og kunnet observere dagliglivet.

Gatebruksplanens hovedmål er:
Hensikten med planen er å ivareta alle brukernes ulike aktiviteter på Finduspromenaden gjennom gode og helhetlige løsninger.

Gatebruksplanens delmål er å sikre:
1.) Et godt og trygt miljø for ”de myke trafikantene” – tilgjengelig for alle
2.) Et fortsatt velfungerende næringsliv, men med mindre trafikal belastning enn i dag
3.) Fortsatt drift i havnetrafikken, men med sikkerhet og menneskelig målestokk høyt prioritert.

De konkrete målene med planen er:
- Opparbeide en unik og sammenhengende promenade for fotgjengere, fra Rådhusplassen til Storelva. Hele Finduspromenaden skal være tilgjengelig for alle, og forholde seg til universell utforming
- Tilrettelegge for trygge og hyggelige oppholds- og møtesoner for innbyggerne på brygge-arealene. Gode sitteplasser med spennende naturopplevelser ved direkte kontakt med havet og det skiftende været.
- Bedre sikkerheten, framkommeligheten og komforten for fotgjengere som vil gå langs Finduspromenaden. Trygge, brede fortau, markerte overgangsfelt og oversiktelige oppholds-soner. Riktig belysning er også et viktig element i denne sammenheng.
- Tilrettelegge for riktig og interesant informasjon til turister som beveger seg langs promenaden. Hurtigruten og andre cruiseskip anløper Hammerfest gjennom store deler av året.
- Tilrettelegge for en hensiktsmessig avvikling av alle typer trafikk på Finduspromenaden; personbil, taxi og buss i tillegg til vareleveranser.
- Redusere den totale mengde personbiltrafikk ned på bryggeområdene. Dette vil i seg selv begrense trafikkfarlige situasjoner.
- Opparbeide lett tilgjengelige parkeringshus og p-plasser
- Opprettholde mulighet for varelevering til næringseiendommer, men begrense områder for tilgjengelighet og frekvens til et minimum. I samarbeid med næringen/handelsstanden må det opparbeides gode rutiner for leveranser, spesielt med tanke på dagens flerbruk av områdene. De fleste næringseiendommene har boliger på toppen, som ikke ønsker unødig bråk om natten/tidlig morgen.

2.3 PLANENS BRUKERGRUPPER

Myke trafikanter
Alle som ønsker å gå langs Findspromenaden skal kunne gjøre dette trygt, til alle døgnets tider. Motoriserte kjøretøy må operere på fotgjengernes premisser. Det blir bygget opphøyde overgangsfelt, brede fortau med kantavviser og svingete veier som fysiske og regulerende tiltak. Det blir redusert fartsgrense på Findspromenaden til 15 km/t.
På deler av promenaden kan taxi, buss og vareleveranser kjøre direkte blant gående, på samme tredekke. Dette skjer ved svært sakte hastighet, fartsgrense 15 km/t. Dette er kjøring kun i ”nødstilfelle” for henting/levering ved hotell, AKS el.l. Det legges ikke opp til at f.eks. taxi fritt skal kunne kjøre i disse områdene.
Forholdene for funksjonshemmede vil bli spesielt ivaretatt og sees på i detaljutviklingen av hvert område.

Sykkeltrafikk
Muligheten for egen sykkeltrasè på Findspromenaden har vært vurdert. Det ble funnet svært vanskelig, bl.a. sett ut fra et sikkerhetssynspunkt.
Det legges opp til store områder for fri gangmulighet på kryss og tvers av hele promenaden - varetransport kan forekomme, men i svært begrenset fart. Syklistene må også forholde seg til at fotgjengerne er de viktigste på Findspromenaden, det betyr at de forholder seg til området som et fortau. Der det er veier for personbiler kan det selvsagt sykles.
I forbindelse med de 4 Møteplassene på Findspromenaden, vil det bli satt opp egnete sykkelstativer. De forskjellige butikkene vil også bli oppfordret til å vurdere sykkelparkring på promenade-siden, både for ansatte og kunder.

Personbiltrafikk
Gatebruksplanen har som mål å redusere personbiltrafikken på Findspromenaden kraftig. Det meste av parkering skal foregå i parkeringskjeller, kun få p-plasser er tilgjengelig på promenade nivå.
Det er kun en veiforbindelse ned på selve Findspromenaden, ned ved AKS-parken og opp igjen ved Lavamoloen, altså enveiskjørt. I dette området er det naturlig at det opprettholdes mulighet for parkering og tilgjengelighet. Her er butikker som må kunne nås med bil, for vareavhenting. Dette eksisterende handelsområdet fra Rådhusplassen til parken ved AKS ses også på som svært viktig i forhold til å opprettholde småhandel i sentrum. De eksisterende næringsvirksomheter oppfordres til å opparbeide bedre tilgjengelighet inn i butikker og restauranter fra Findspromenaden.
Her bør det være små, hyggelige butikker, uterestauranter, servicebygg for småbåter/gjester, turistinfo etc. Her tilrettelegges for høy aktivitet og mange muligheter for å ”se og bli sett”.
I dette området kan personbiler parkere i skrå lommer, over kort tid.
Fartsgrensen vil være 15 km/t – det vil opparbeides markerte, opphøyde overgangsfel**t.**

Kollektivtrafikk
Her menes turistbuss og taxi. Vanlig busstrafikk forholder seg til Strandgata slik som tidligere.
Taxi kan, som nevnt over, foreta nyttetrafikk ved henting av personer ved hotellene, men skal ellers forholde seg til Strandgaten og de andre gatene beregnet for personbiltrafikk. Turistbusser kan ved spesielle tilfeller kjøre på Findspromenaden for å hente passasjerer ved hotellene eller AKS.

Havnetrafikk
Havnetrafikken vil i fremtiden være svært begrenset langs Finduspromenaden. Hovedtyngden av havnetrafikk foregår på motsatt side av sentrum. Det ble i 2008 lagt en større flytebrygge ut fra Haugenkaia, som nå fungerer som liggekai for Hurtigbåtene. Den skal ikke fungere som av- og påstigning for passasjerer generelt, men kan benyttes i nødstilfeller, ved f.eks. ambulansebehov. På Lavamoloen skal det kunne ligge større gjeste- og fiskebåter, mens helt innerst mot Rådhusplassen skal det hovedsakelig være plass for småbåter på dagsturer etc. Det er lagt opp til at flytebrygger skal sørge for mulig ombordstigning uavhengig av flo og fjære.

Parkering
Parkeringsmuligheter for funksjonshemmede opparbeides i forbindelse med kjøreveiene ned på Finduspromenaden og i parkeringskjellere.
Det blir langsgående korttidsparkering ved Bangkaia. Det opparbeides ca.400 nye p-plasser under det nye Kjøpesenteret, med direkte adkomst fra Strandgata, via Ballastbakken. Det er opparbeidet ca.25 stk under ”NAV”-bygget og ca.40 stk ved Ica butikken (ved Storelva). I tillegg er det privat p-hus under Strandgata 58, ytterst mot Storelva.

2.4 GÅGATER OG FOTGJENGERAREAL

Arbeidet med Finduspromenaden dreier seg om å skape ett sammenhengende, interessant og spennende gangareal fra Rådhusplassen til Storelva. Promenaden skal være byens fineste fasade og fremstå som et attraktivt område for både innbyggere og besøkende. ”Byens smykke” tilgjengelig for alle.
Det er lagt vekt på å opprette god forbindelse mellom Finduspromenaden og den eksisterende Rådhusplassen i sør, og utløpet til Storelva i nord. Dette vil knytte sammen eksisterende kvaliteter i byen, og utvide det offetlige rommet langs havnefronten. Området vil revitaliseres, da også sett i sammenheng med utbyggingen av den nye bebyggelsen langs promenaden. Fremkommligheten og sikkerheten for byens myke trafikanter vil bedres med et slikt sammenhengdende gangareal.
Det unike, flate arealet rundt havnen ligger flott plassert med utsikt til både Melkøya, Fugleneset og havet. Muligheten for å opparbeide gode gangarealer, tilpasset alle mennesker er absolutt tilstede i de naturgitte forutsetningene et bryggeareal har.

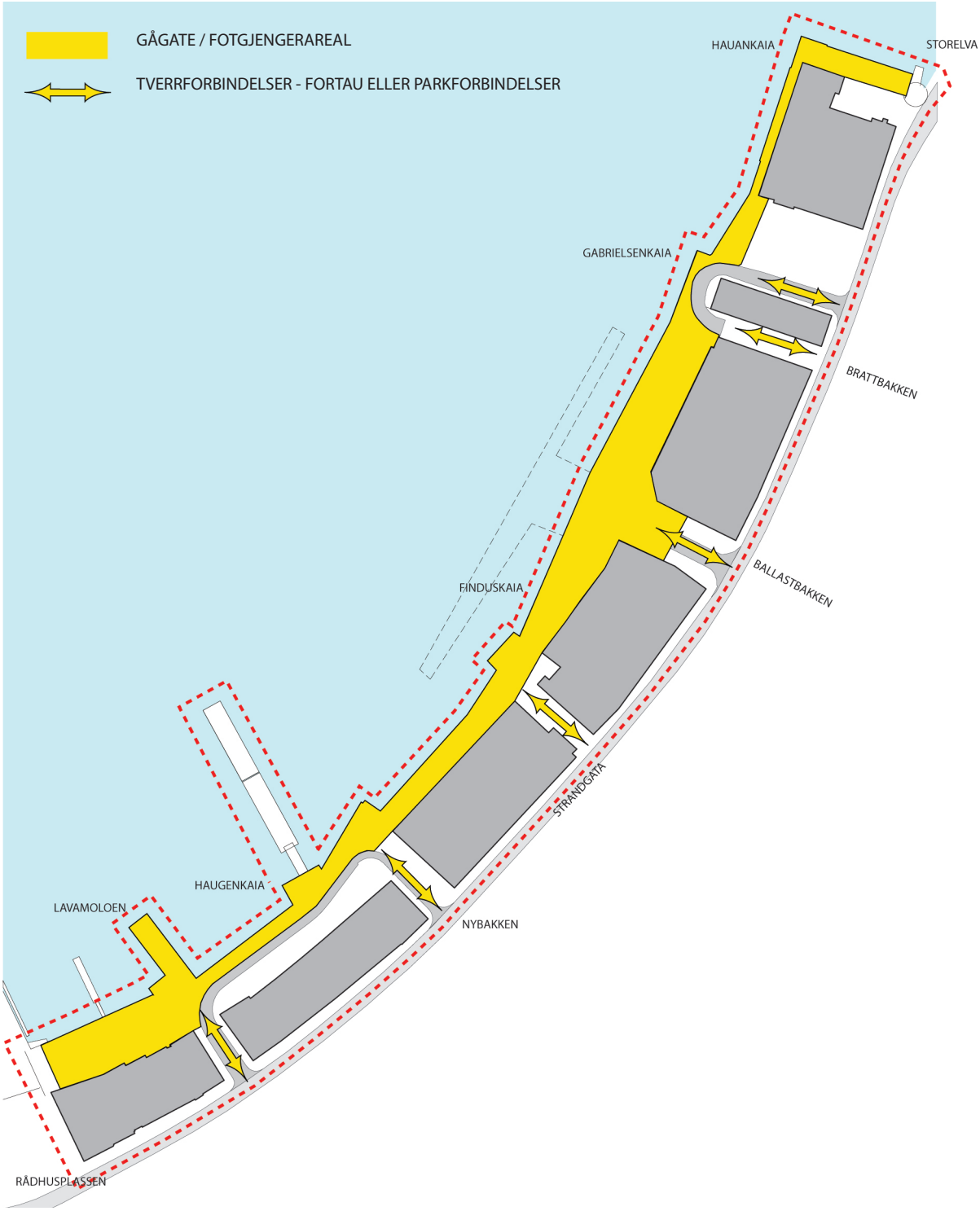

2.5 REKREASJON OG OPPHOLD

Et utpreget trekk ved Hammerfest by, er de grønne “almenningene” som bryter gjennom den markert, horisontale bebyggelsen. De grønne kilene (grønnstrukturen) er viktige både som visuelle element sett fra sjøsiden, og som gangpassasjer på tvers av gatestrukturen i sentrum. De sikrer god flyt i gangtrafikken mellom Strandgata og Findus promenaden.

Grønnstrukturen er viktig for å knytte selve byen sammen med de omkringliggende naturområdene; havet og vidda. Dette er viktige rekreasjonsareal for beboere og brukerne av sentrum, og hever kvaliteten og attraktiviteten av disse områdene.

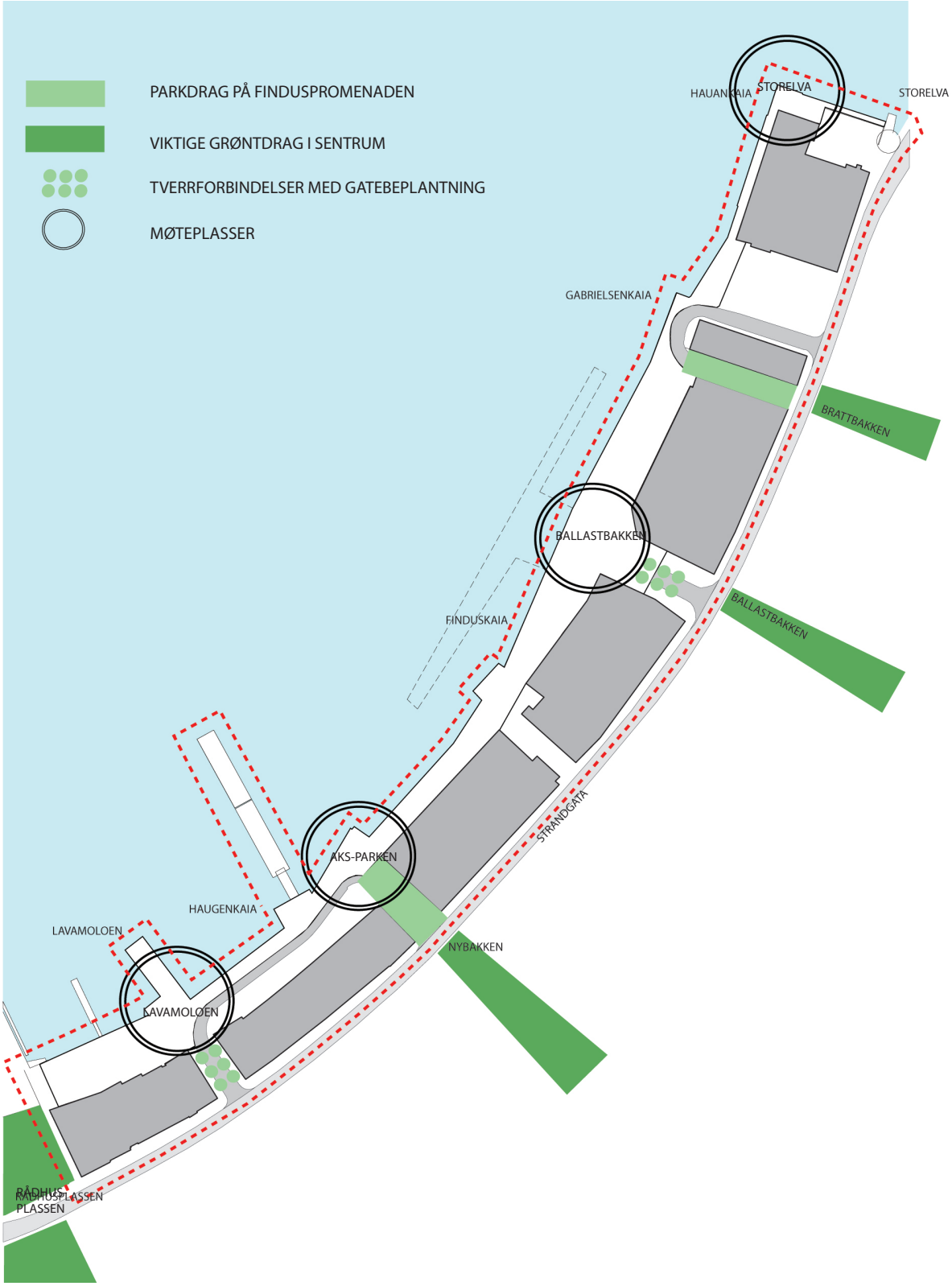

Disse grønne almenningene får sin egen Møteplass på promenaden - dette blir viktige gjenkjennelsespunkt for brukerne. Hver møteplass bør få sin egen unike identitet.
Plassen ved AKS kan for eksempel få et utpreget “kulturinnslag” ved eventuell bruk av kunstnerisk utsmykning i belegget - ved Ballastbakken kan det være høyere aktivitet (lek) på områdene foran kjøpesenteret - ved Storelva kan det være den umiddelbare og direkte nærkontakten med naturen og ekstremværet som er hovedfokus.

Nye parkarealer er allerede opparbeidet ved AKS og Strandparken 1 (Nav-bygget) Det er også lagt opp til rekreasjon i direkte tilknytting til Storelva, med utsiktspunkt og slake ramper tilpasset alle.

De 4 møteplassene
For å lykkes med prosjektet Finduspromenaden, er det viktigst å få opparbeidet disse ulike, spennende Møteplassene med sittemulighet og opplevelser langsetter promenaden.
Vi har, som nevnt over, plassert dem i endene av de grønne almenningene som kommer ned fra fjellsiden (Bakteppet)

- Lavamoloen
- AKS-parken
- Ballastbakken
- Storelva

Minste bredde på Finduspromenaden er foreslått til generelt å være 5 meter, med tilpassinger der det er nødvendig. Der det er mye og høy aktivitet foreslås rekkverk, ellers ikke.
Det er utarbeidet 3 forskjellige tekniske løsninger for kaikanten. Disse er vist senere i dokumentet.

Jo nærmere en kommer sentrum, desto bedre tilrettelagt for sitteplasser og oppholdsareal.
Innerst i havnebassenget er det til tider ganske rolige sjøforhold og mindre vind enn lenger ute.
Ytterst mot Storelva skaper klimaet med sine sterke naturkrefter ofte voldsom vind og store bølger.
Der blir det en utfordring å oppholde seg store deler av året - og desto mer spennende for turistene.
Det blir tilrettelagt sikre utsiktspunkt og gangsoner i dette området.

Det henvises ellers til kapittel 3.2 Detaljplaner.

2.6 KJØREMØNSTER - PERSONBIL

Trafikksystemet baseres på så lite personbiltrafikk som mulig ned til selve bryggearealet, Findspromenaden. Det er viktig at dette området i hovedsak tilrettelegges for myke trafikanter.

Ved AKS legges det til rette for en gjennomkjøring fra Nybakken, ned på Bangkaia/Haugenkaia og opp igjen ved Lavamoloen. I dette området er det idag handel vendt mot Findspromenaden, og dette er noe som skal opprettholdes, og styrkes. Så langt inn mot sentrum er klimaet litt roligere, og mulighetene for å opparbeide noen hyggelige utearealer ved butikkene er til stede. Dette er også stedet for å tenke på å opprette uterestaurant - om enn kanskje glasset inn.

Trafikken for personbiler innenfor planområdet er i hovedsak begrenset til kjøring til og fra parkering, da både i Ballastbakken og Brattbakken. Kjøring foregår i maks 15 km/t.

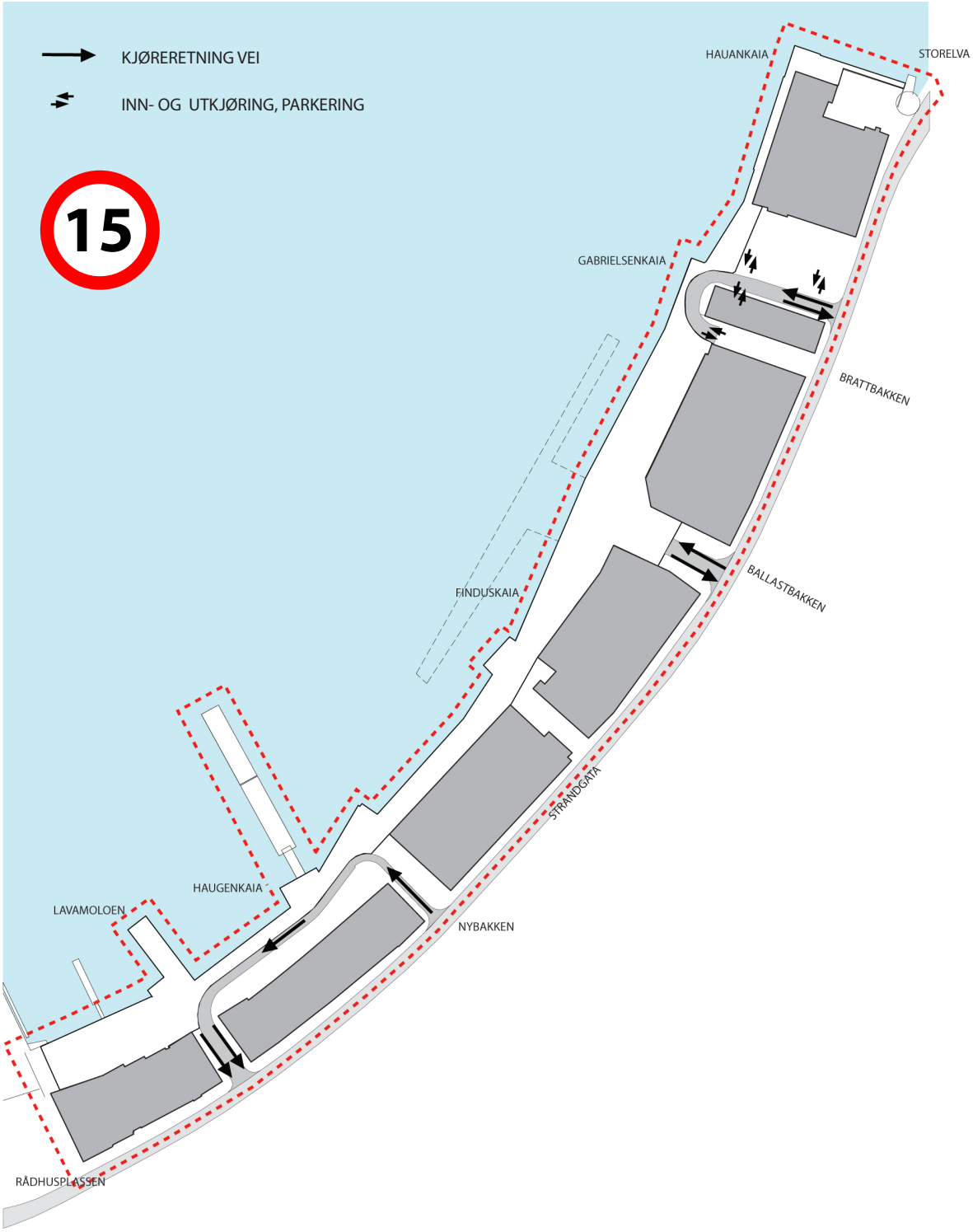

2.7 KJØREMØNSTER - BUSS, TAXI - VARELEVERING

Taxi kan foreta nyttetrafikk ved henting av personer og bagasje ved hotellene, men skal ellers forholde seg til Strandgaten og de andre gatene beregnet for personbiltrafikk. Turistbusser kan ved spesielle tilfeller kjøre på Finduspromenaden for å hente passasjerer ved hotellene eller AKS. Varetransport/leveranser skal forholde seg til egne avtaler mellom handelsstanden og kommunen. Det vil til tider komme større lastebiler og busser til AKS, for eksempel Riksteateret, disse har adkomstmulighet ned på Finduspromenaden.
Større kjøretøy har ikke anledning til å snu på promenaden, og rygging kan kun foregå over korte avstander, med hjelpemann.
Utkjøringsmuligheter finnes opp Ballastbakken, ved Lavamoloen og over Rådhusplassen. Kjøring på Finduspromenaden foregår i maks 15 km/t.

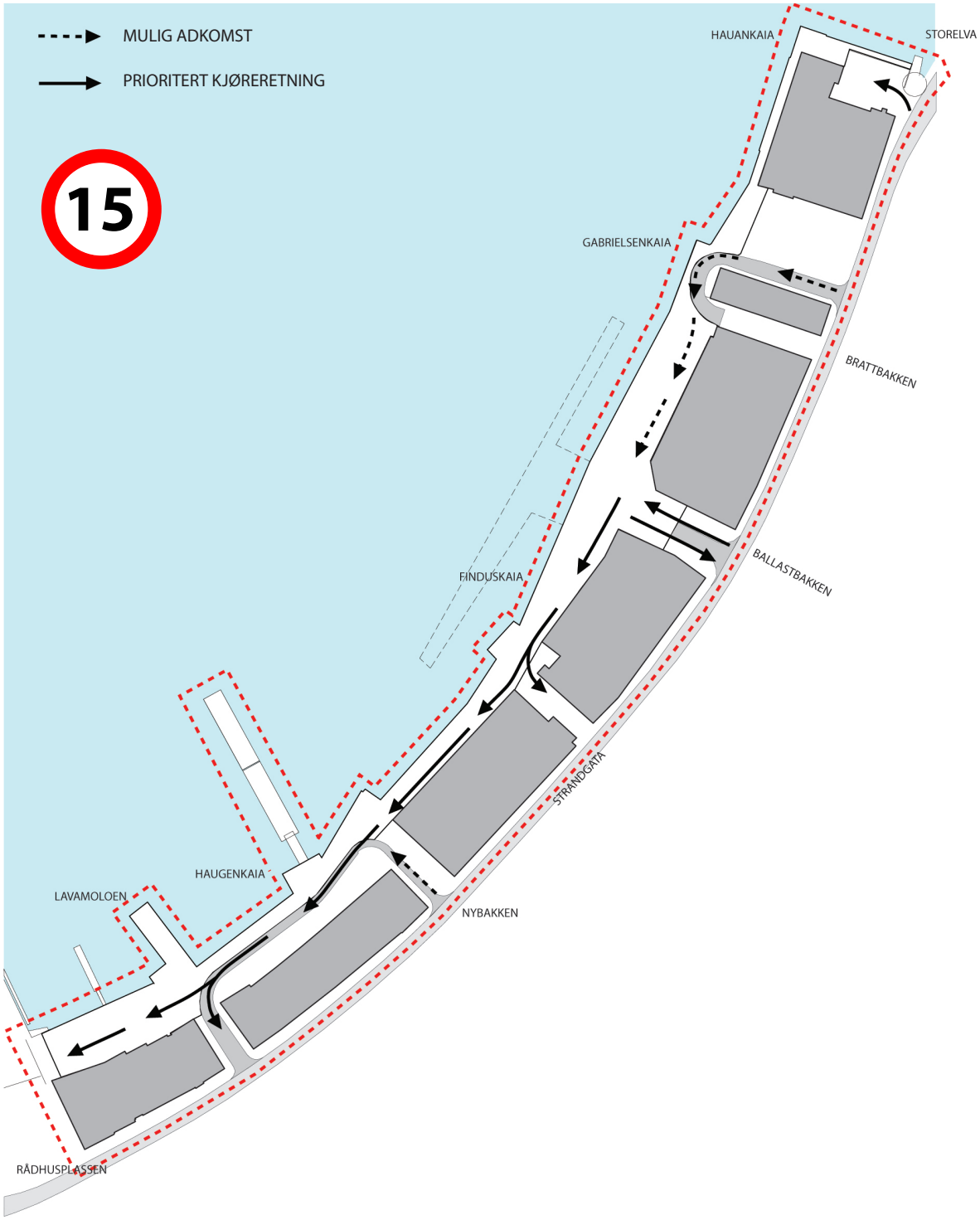

2.8 PARKERING

Finduspromenaden er med på å dekke deler av behovet byen har for sentrumsnære parkeringsplasser:

Offentlig tilgjengelige p-plasser:

Parkeringsplasser over dekke: Strandgata 58- ca 40 plasser
(Parkeringshus for private: Strandgata 58)
Parkeringshus i kjøpesenteret: ca 400 plasser
Skråstilt gateparkering for kunder ved Haugenkaia: 14 plasser.
Langsgående HC parkering ved Haugenkaia: 4 plasser.

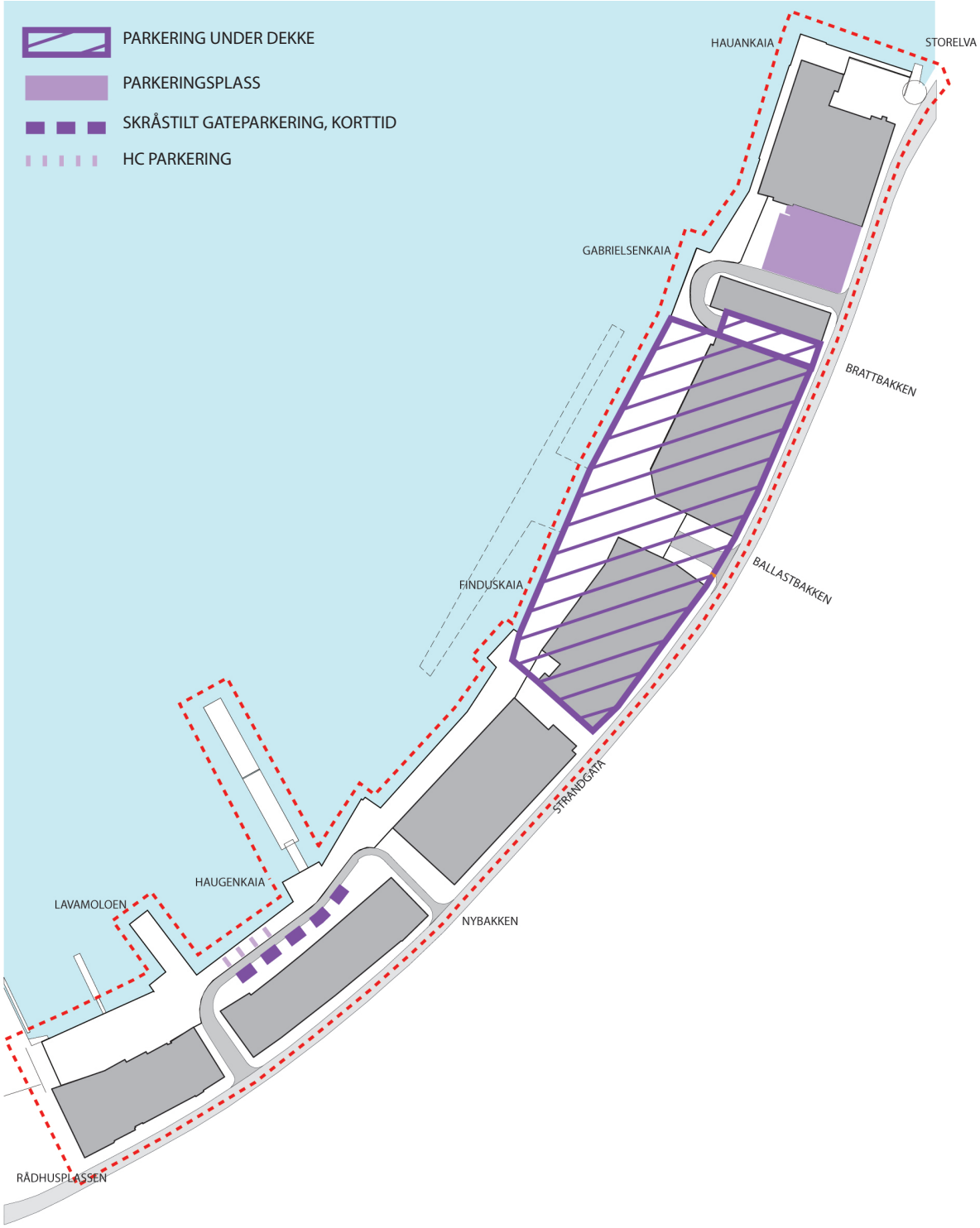

2.9 UNIVERSELL UTFORMING (UU)

Fra Miljøverndepartementet 2008:
Nasjonal strategi for bærekraftig utvikling – sosial og økonomisk

Hovedmål

- Regjeringen vil videreutvikle de sosiale og økonomiske kjennetegn ved vårt samfunn som støtter opp under arbeidet med bærekraftig utvikling. Regjeringen vil styrke fellesskaps-løsningene og bidra til at samfunnets samlede verdier overlates til kommende generasjoner i like god eller bedre stand enn vi overtok dem.

Delmål universell utforming

- Regjeringen vil at produkter og omgivelser skal utformes på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning og en spesiell utforming.

Universell Utforming i praksis
Helhetsstrategi for utforming og planlegging
- med utgangspunkt i menneskets funksjonskrav
- bygger på et rettighets- og likeverdperspektiv
- i så stor utstrekning som mulig

Løsningen skal være likestilt i bruk i grunnutformingen
- for alle brukergrupper uten kompenserende tiltak
- inkludere andre viktige hensyn
- i så stor utstrekning som mulig

Konkrete krav og tiltak på Finduspromenaden

Det stilles krav til alle høydeforskjeller på Finduspromenaden

- Det skal med jevnlige mellomrom, langs hele gangsonen, være nedsenkete fortauskanter med maksimalt 2 cm høydeforskjell. Det er ellers lagt opp til 10 cm kantsteinshøyde langs kjøreveier, som sikkerhet for fotgjengere.
- Ingen ramper langsmed hovedgangsonen (ytterste 5 meter) skal være brattere enn 1:20. Tverrgater må være brattere pga eksisterende terreng – Strandgaten ligger ca 3 meter over promenadenivå.
- Alle innganger til nye bygninger skal tilpasses uu. Eksisterende innganger skal tilstrebes ombygget på best mulig måte, trappefritt. Det skal også tas hensyn til svaksynte ved bruk av kontrastfarger, belysning etc.
- I forbindelse med bruk av varmekabler ved innganger etc, skal de plasseres slik at det i minst mulig grad oppstår issvuller ved avslutniger. Dette betyr bl.a. etablering av slukrister i overganger, og at endene på varmekablene jevnt legges dypere i bakken.

Møblering

- Møblering skal kunne benyttes av alle. Det betyr f.eks. ryggstø og armlener på utvalgte benker. Møblene må ikke være for lave, og dersom det settes opp bord bør endene av disse være slik at rullestoler kan kjøres inntil/under.
- Søppelstativer skal være lett tilgjengelig for alle.
- Materialvalg skal ta hensyn til miljøet, både i type materiale og med hensyn til transport
- All viktig informasjon skal være lett leselig og godt synlig, i riktig høyde.
- Belysning skal plasseres slik at den fungerer godt for alle. Ikke blende, og være plassert på rett sted i forhold til Info-skilt etc.

2.10 SOMMER/VINTERSITUASJON

Sommersituasjon på Finduspromenaden

- Hele Finduspromenaden holdes åpen og er tilgjengelig for alle.
- Det oppfordres spesielt til aktiv bruk av Møteplassene og de sentrumsnære arealene, med små arrangement, “utstillinger” og overraskelser.
- Det legges vekt på jevnlig renhold og tømming av søppel, frekvensen på dette må tilpasses anløp av cruiseskip, turistmengde og annen bruk generelt.
- Det legges opp til små, offentlige søppelbøtter langs hele promenaden som tømmes jevnlig. Det skal ikke være fellesanlegg eller søppelsug. Private boliger og næringseiendommer skal ha eget søppelrom.

Torghandel

Vintersituasjon på Finduspromenaden

- Store deler av Finduspromenaden holdes åpen og er tilgjengelig for alle hele vinteren. Men vi har vurdert det slik at den ytterste delen, på utsiden av benkene kan stå uten brøyting i de mest snørike situasjonene. Dette er også den delen som først vil smelte ved litt høyere temperaturer. Vi ser ikke for oss at denne delen er særlig attraktiv midt på vinteren - benkene vil nok uansett ikke bli benyttet i den, til tider svært kalde vinden rundt havnebassenget.
- Det kan benyttes brøyteutstyr for vei på hele promenaden, selv om denne er bygget i treverk. Kanter vil være kraftige konstruksjoner som skal tåle normal brøyting.
- Sluk og kummer skal holdes åpne og tilgjengelige.
- Det skal strøs med sand på gangsonen mellom faste benker og kjørearealet - i en bredde ca 1,5 meter
- Snøen deponeres på dertil egnet sted. Tipplass vil være ytterst ved Storelva og ved Rådhusplassen.

Flytebrygger

2.11 SIKKERHET

Sikkerhet; miljø, trafikk og fremkommelighet.

Miljø
Internasjonale undersøkelser viser at byfolks prioriteringer av miljøkvaliteter i bysentrene er et allment, urbant fenomen. Det legges større vekt på attraktiviteten av det offentlige rommet enn på tilgjengeligheten til parkeringsplassen. Dette er undersøkelser som er utført bl.a. i Oslo, København og Sveits.

Miljøkvaliteten er viktig for at et sentrum skal fungere, men det er ikke bare biltrafikken som påvirker miljøet; drift og vedlikehold har også en stor innvirkning. Tømming av søppel, vedlikehold av dekker og møblering, skifting av lys og jevnlig oppgradering av informasjon er vesentlig.

Trafikk
Ved alt sikkerhetsarbeid er det viktig å ha som utgangspunkt at mennesket alltid vil gjøre feil, kanskje spesielt i trafikken. Dette må ivaretas ved å utforme veitrafikksystemet og andre elementer på en slik måte at konsekvensene av feil blir minst mulig.
Hastigheten har avgjørende betydning både for ulykkestallet og for alvorlighetsgraden. For fotgjengere er det en betydelig økning i risikoen for å bli drept når hastigheten er over 30 km/t. All kjøring på Finduspromenaden er foreslått til 15 km/t.

Fremkommelighet
På Finduspromenaden er fremkommeligheten for fotgjengere høyest prioritert. Det legges opp til at hele promenadens 700 meter skal kunne benyttes av alle, uten hindringer. Kantsteiner har en maksimal høyde på 2 cm, og det skal ikke være stigninger brattere enn 1:20 langs hele strekkets ytterste bryggedel. Dekket skal være av en slik kvalitet at alle kan gå eller rulle hele veien. Det er valgt trebrygge som standardløsning, denne opparbeides med jevn overflate og små glipper.

Gjerder og rekkverk er tilpasset alle, der det er nødvendig monteres også håndlister. Problematikken rundt å sikre bryggekanten har vært diskutert ved flere anledninger. På Finduspromenaden er det valgt å sikre noen strekk av bryggekanten med rekkverk. Der det er høy aktivitet, som ved Møteplasser, og der det normalt vil være større ansamlinger av mennesker monteres det sikringer av bryggekanten. Finduspromenaden er en brygge som benyttes av båter, og som er et viktig sted for å ha nærhet til sjøen. Derfor opprettholdes den åpne, tradisjonelle bryggeløsningen – der blir en liten kant ytterst, som er vanlig på brygger.
I tillegg til et tradisjonelt rekkverk er det også utarbeidet en kantdetalj som kan benyttes til å sitte på. Denne ”benken” er høyere enn vanlig (60 cm) og forholdsvis dyp (80 cm) – slik at den vil fungere godt som en sikring av kanten. Denne kanten opprettholder den visuelle kontakten med sjøen på en fin måte, samtidig som den sikrer brukerne fra å falle utfor.

2.12 BRUKEN I DE ULIKE GATENE

Lavamoloen
Gaten får forholdsvis brede fortau på begge sider med trær i rekke, stigning 1:12 og dobbel enveiskjørt veibane. Gaten skal framstå som en grønn allmenning med god direkte kontakt mellom Strandgata og Finduspromenaden.

Nybakken
Gaten er ferdig opparbeidet langsetter parken utenfor Arktisk Kultursenter. Det er opparbeidet fortau på begge sider, med belysning og trerekke på det ene fortauet mot sør, og et større gresskledt grøntareal, med trær i grupper, i nord mot Amfiet ved AKS. Denne gaten er i tillegg enveiskjørt med kun en kjørebane og fremstår derfor nå som åpen og innbydende.

Ballastbakken
Personbiltrafikken i deler av denne blir forholdsvis stor, både inn- og utkjøring til kjøpesenterets parkeringskjeller foregår her. Varetransport har anledning til å kjøre rolig over fortauene på begge sider av nedkjøringen til parkeringskjelleren. Det blir også her trerekker på hvert fortau for å videreføre den grønne allmenningen som kommer ned fra fjellet og krysser Strandgata. Møteplassen/torget i enden av gaten er trukket inn mellom bygningene, mot bakken og skaper en åpen adkomstsone foran inngangene til kjøpesenteret.

Brattbakken
Gaten er stengt for personbiltrafikk fra Strandgata, og er nå ferdig opparbeidet som en sammenhengende park på høyde med Strandgata. Parken har gode sitte- og utsiktsmuligheter mot havet. I enden av parken, mot Finduspromenaden er det etablert en trapp ned til bryggenivå.
På bryggenivå er det etablert inn- og utkjøring av parkeringskjeller for personbiler. Trafikken blir ledet rundt bygget (Strandparken 1) og opp forbi parkeringsplassen til matbutikken i Strandgata 58.

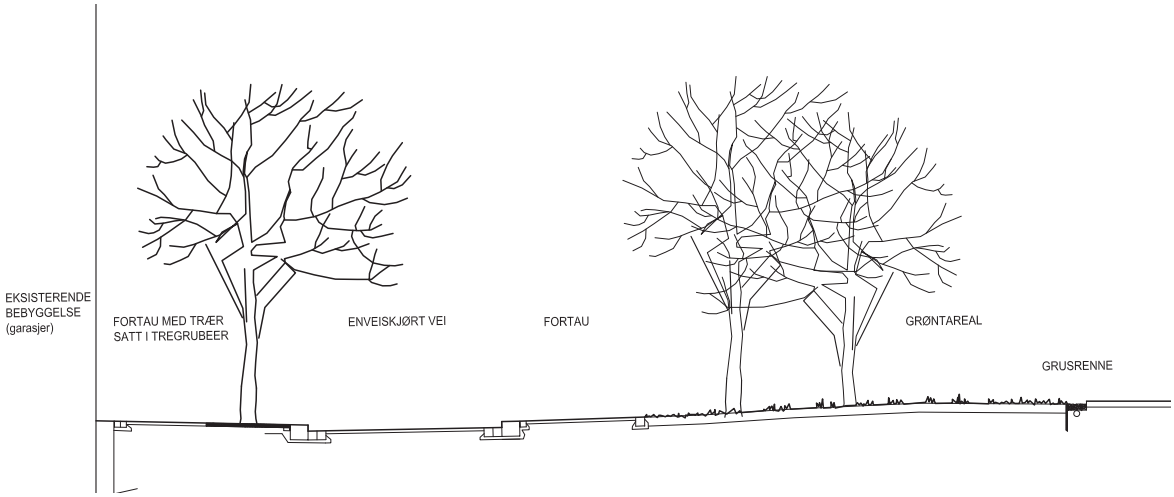

Teknisk snitt gjennom Nybakken, AKS-parken.

3

HÅNDBOK FOR GATEBRUKSPLANEN

3.1 GJENNOMFØRING AV GATEBRUKSPLANEN

Kommunens krav

- gatebruksplanen må legges til grunn for framtidige detaljplaner som kommer i berøring med området. Fremtidige planer må forholde seg til trafikkmønster, lyskonsept, møblering og den generelle idé som ligger i gatebruksplanen.

- forut for bygging av promenaden skal det foreligge en detaljert plan for avrenning og arrondering. Smelte- og regnvann kan samles i kummer og slippes ut i havet. Evt. krav til rensing vil bli vurdert.

Et utdrag fra Sentrumsplanen hvor noen krav som omfatter Findispromenaden spesifiseres:

§ 14 Bestemmelser for områder for offentlige trafikkområder

- Offentlige trafikkområder skal opparbeides i samsvar med godkjente byggeplaner som skal bygge på gatebruksplaner og liknende som viser en overordnet og helhetlig vurdering av hvordan offentlige trafikkområder disponeres til ulike formål som kjøreareal, parkering, gangareal, eventuelle sykkelbaner og kjøretilknytning til tomter. Det kan også være skiltplaner som viser foreslåtte trafikktiltak som kjøreretninger, fartsgrenser og andre anvisninger.
- Tilgjengelighet for bevegelses- og orienteringshemmede skal ivaretas.
- I gatebruksplanen for Torget skal det innarbeides lekeplass.

Ytterligere spesifisering:
- Langs sjøen legges en sammenhengende kaipromenade som knyttes til regulert kai nord for planområdet, og til eksisterende kai sør for området.
- Promenaden skal ha et variert romforløp og ta hensyn til vind og vær fra vest. Det er viktig at promenaden fremstår som helhetlig.
- Kaipromenaden skal bygges ut i takt med øvrig bebyggelse, og det skal inngås utbyggingsavtaler mellom utbygger og kommunen i forbindelse med dette.
- Universell utforming, dvs tilgjengelighet for alle, skal være bestemmende for utformingen av planen.
- Tekniske installasjoner som for eksempel vann, avløp, strøm og lignende tas med i detaljplanene for gjennomføringen av gatebruksplanen og ikke i selve gatebruksplanen. Det samme gjelder håndteringen av overvann og overløp til pumpestasjon samt andre tekniske installasjoner.
- Kommunen vil selv utarbeide en plan for skilting av promenaden.
- Gatebruksplanen må legges til grunn for framtidige detaljplaner eller omfattende endringer av bygg og områder som kommer i berøring med gatebruksplanens areal. Fremtidige planer må forholde seg til trafikkmønster, lyskonsept, møblering og den generelle idé som ligger i gatebruksplanen.
-Det kan tillates mindre avvik fra gatebruksplanen ved utarbeiding av detaljplan så lenge de ikke er i strid med målene i kap 2.2 og vil fungere i den helhetlige løsningen. alle endringer skal godkjennes av kommunen før gjennomføring.

REFERANSER OG INSPIRASJON

3.2 DETALJPLANER

Materialvalg
Gjennom planleggingsprosessen er det kommet fram til at det er fornuftig å velge et tradisjonelt bryggemateriale, som kraftig treverk - i forskjellige utførelser. Havnevesenet har god erfaring fra sine andre bryggeanlegg i Hammerfest med bruk av dette. Treverket er et materiale som lett kan formes, behandles og tilpasses forskjellige situasjoner. Ved valg av forkjellige tresorter, dimensjoner og/eller behandlingsmetoder, vil man få et variert uttrykk med en felles materialitet. Det handler om å skape et helhetlig uttrykk langs Findus promenaden, men med forskjellig fokus på detaljering og utforming. Treverket eldes og slites med verdighet – det får et ”mykt” uttrykk ettersom årene går.

Det myke uttrykket i treverket ønskes videreutviklet også i møbleringen langs Findus promenaden. Møbleringen vil ha litt avrundete former, avrundete hjørner og et litt slitt, gjerne grått uttrykk. Det vil bli benyttet treverk som tåler det tøffe klimaet i ubehandlet form. Det skal ikke være nødvendig å vedlikeholde ved bruk av oljer el.l.

Bryggeutsiden (skjørtet), selve promenadedekket og møbleringen glir inn i hverandre ved bruk av samme materiale, men med forskjellig overflatebehandling.
Det etableres en møbleringssone som ligger ca 2 meter fra bryggekanten. Møbleringssonen vil inneholde benker, infoskilt, søppeldunker, belysning og kunstneriske innslag. Det skal utvikles helt spesielle møbler for Hammerfest – et eget Designprogram.

Drift
Snømåkingen vil kun foregå på innsiden av møbleringssonen (ca.2,5 meter gangareal) mot kjørearealet, slik at den ytterste delen av promenaden ikke vil være tilgjengelig midtvinters. Det kan vurderes å måke alt i begynnelsen av Findus-promenaden, i området ved Rådhusplassen.
Det legges opp til tipplass for snø ved Storelva og ved Rådhusplassen.
Den innerste delen av promenaden, mot kjørearealene, er den ”raskeste” delen av promenaden, der man forflytter seg uhindret til fots. Den ytterste delen er der man spaserer og kikker på livet, henger på rekkverket og ser på fiskene, snakker med fiskere i båtene, tar i mot småbåter etc.
Det er lagt opp til at man også på flere steder skal kunne gå ned trapper for å ta på vannet, evt. gå om bord i ventende småbåter.

REFERANSER OG INSPIRASJON

Møteplass Lavamoloen

Større partier med treplatting gir plassrom med potensiale for torghandel, salgsboder, uteservering og ulike arrangement. Nærheten til Rådhusplassen, til gjestehavnen og hurtigruta, gjør denne møteplassen til et naturlig samlingssted. Ved å utvikle næringslokaler langs brygga til butikker og serveringsteder kan det skapes en trygg, bilfri atmosfære for handel og servering for både fastboende og turister.

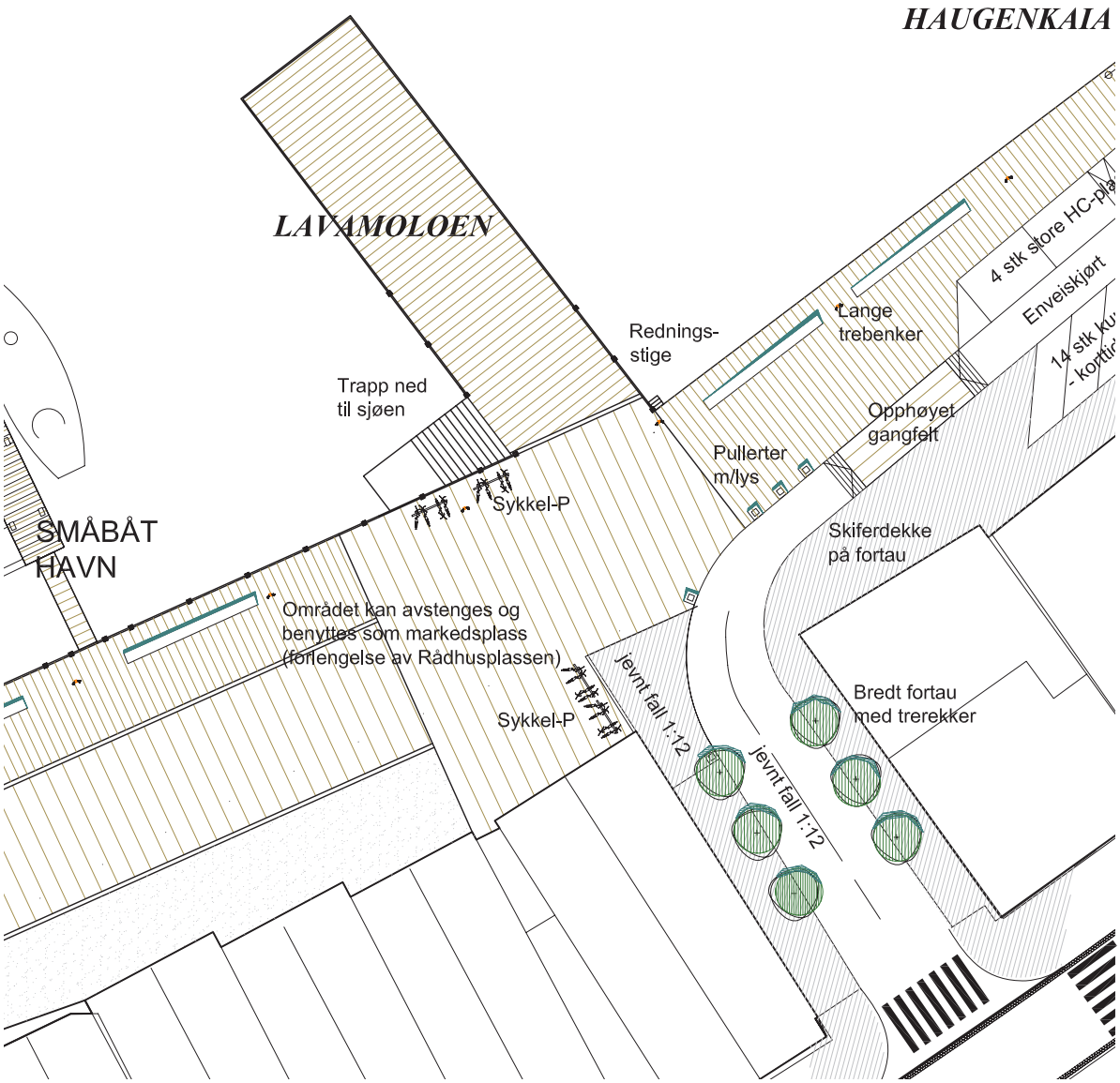

REFERANSER OG INSPIRASJON

Bryggedans

Torghandel

Uteservering

Salgsboder/småbutikker ut mot brygga

Møteplass AKS-parken

AKS-parken og Bangkaia knytter seg til AKS og blir et naturlig samlingsted for aktivitet tilknyttet kultursenteret. AKS-parken tilbyr rekreasjon i grønne omgivelser, og et amfi med utsikt til sjøen. På kaia opprettes en trapp som gir adgang til sjøen, og sikkerhetskant som kan sittes på.
En flaggrekke vil markere AKS på Findus-prominaden.

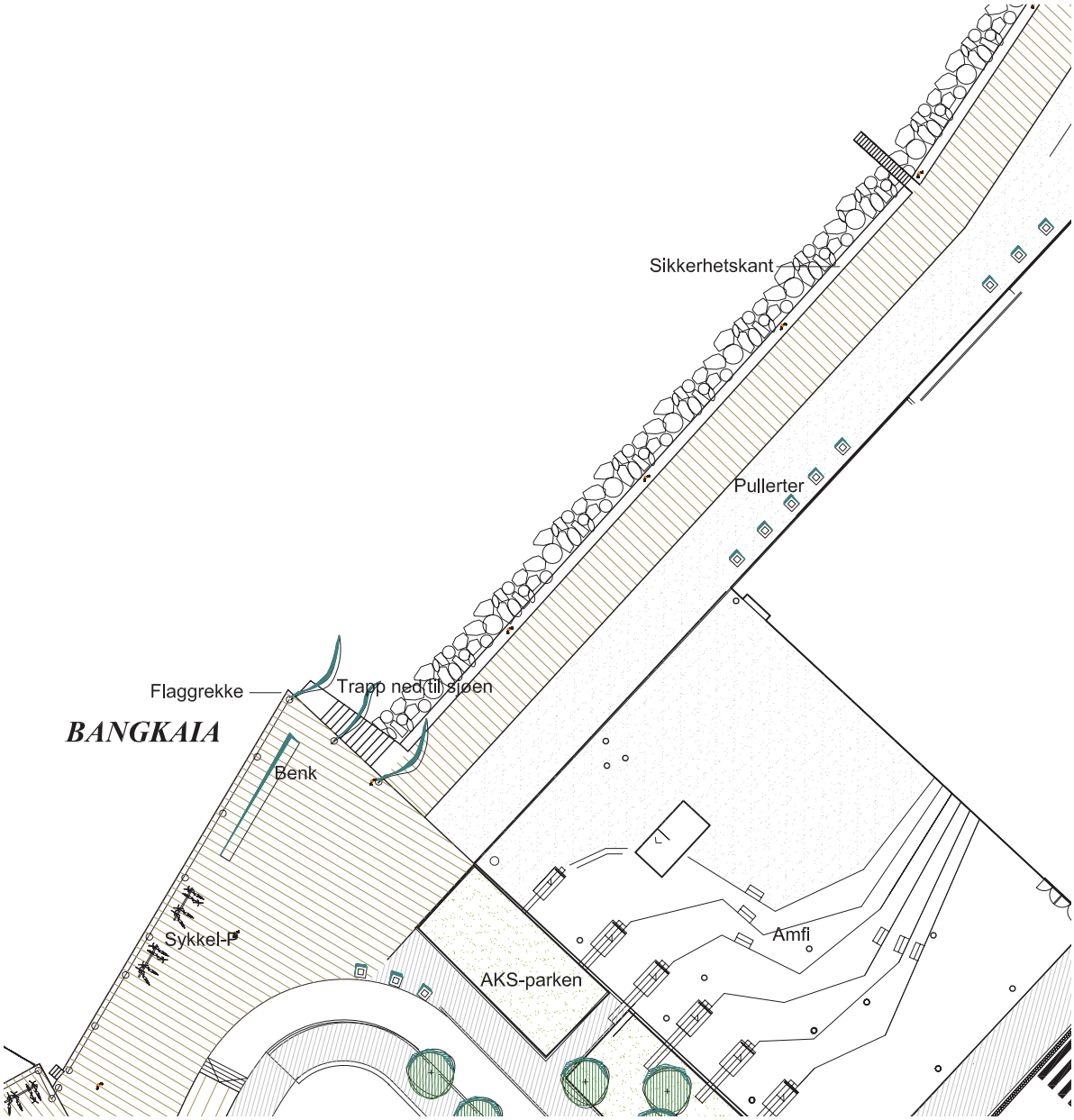

REFERANSER OG INSPIRASJON

Pullerter

Skulptur

AKS-parken

Kunst i belegget

Møteplass Ballastbakken

Kunst utvikles til å være møblering og lekeapparater. Dette blir viktige elementer i byrommet. Stein å sitte på, stolper å snurre rundt, lene seg på og gjemme se bak. Byrommet blir aktivisert uten å være påtrengende.

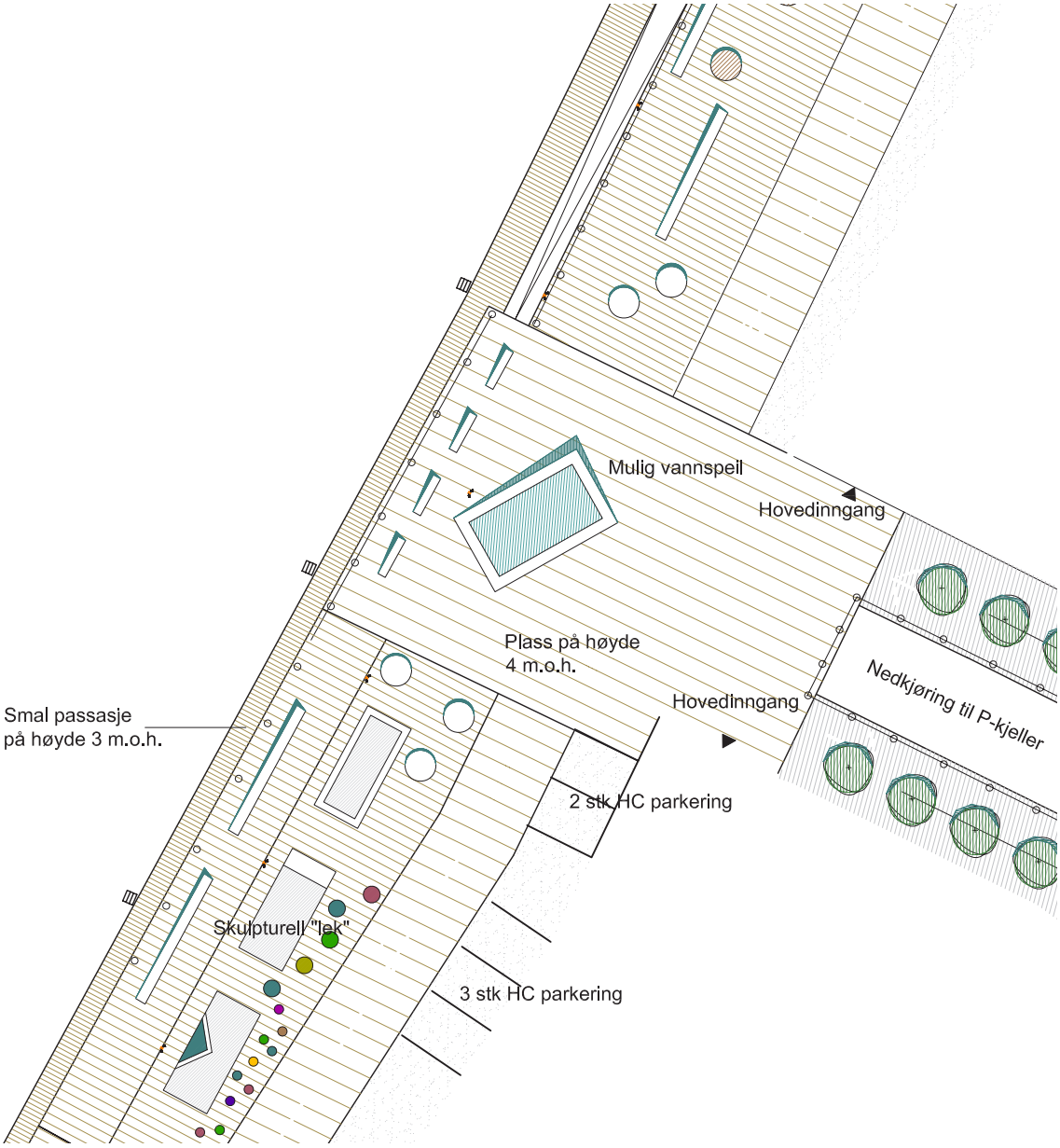

REFERANSER OG INSPIRASJON

Større elementer å sitte på blir viktige samlingsplasser i byrommet

Kunst, sittemøbler og lekeplass tar hverandres rolle

Møteplass Storelva

Her møter elva havet, og havet står rett inn! Her ender Findispromenaden langs brygga fra Rådhusplassen, og her kan man virkelig oppleve naturkreftene. Brygga er sikret, enten med rekkverk eller sikkerhetskant. Denne kan også brukes som benk i finvær.

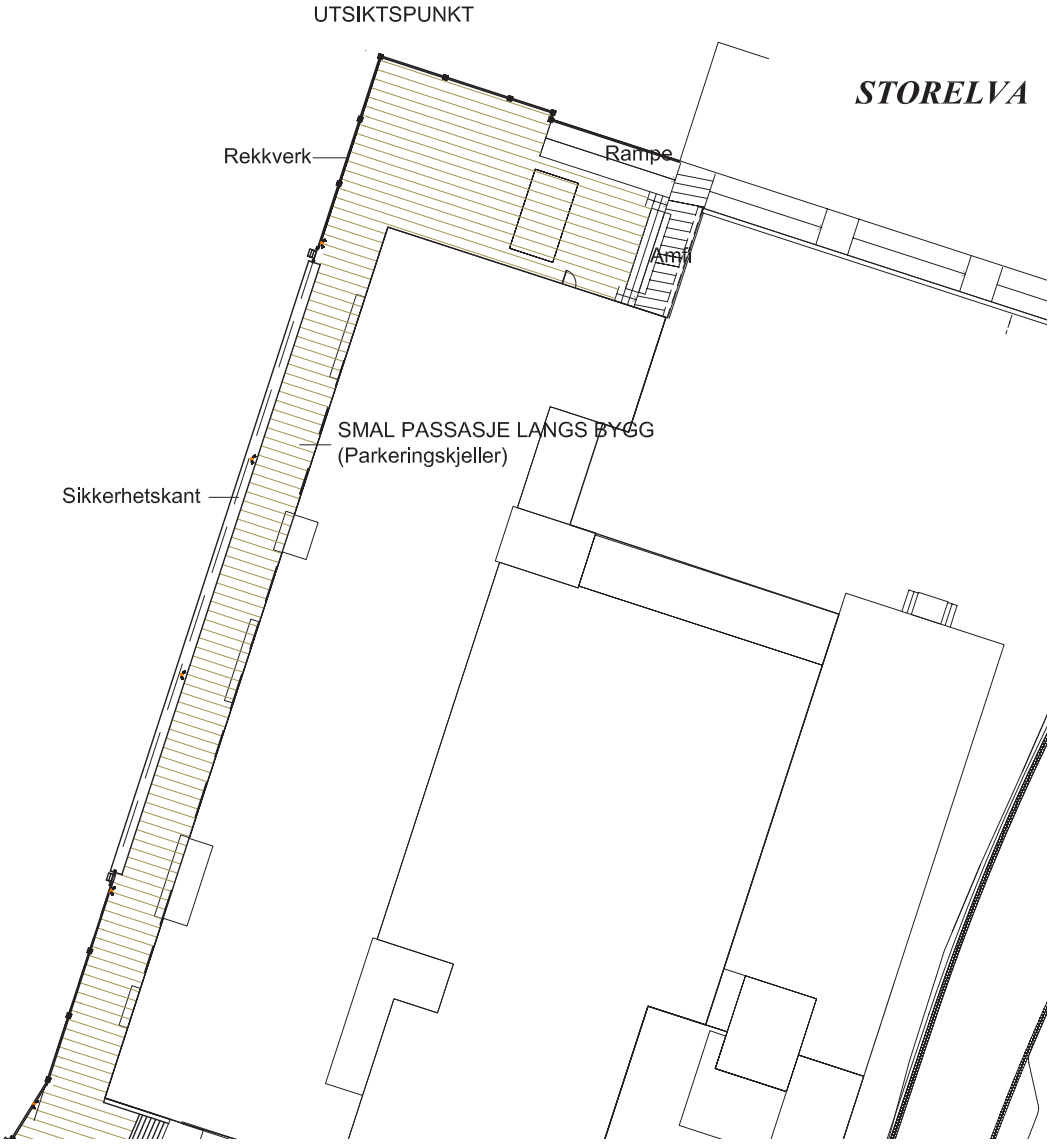

REFERANSER OG INSPIRASJON

Vind og vær vil gi ulike opplevelser av stedet

Arktisk Kultursenter

Arktisk Kultursenter ble åpnet og tatt i bruk vinteren 2009. Utformingen av AKS-parken og Nybakken er retningsgivende for videre utvikling av Findspromenaden.

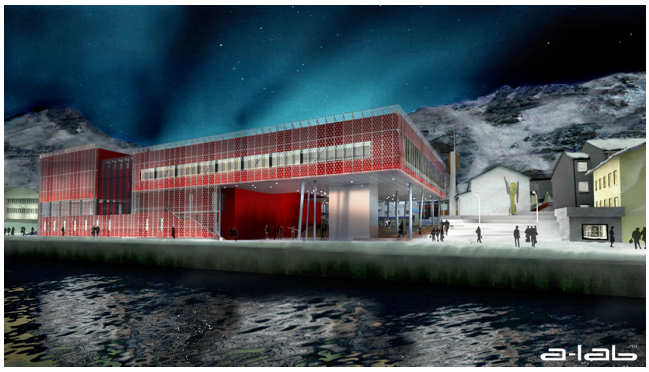

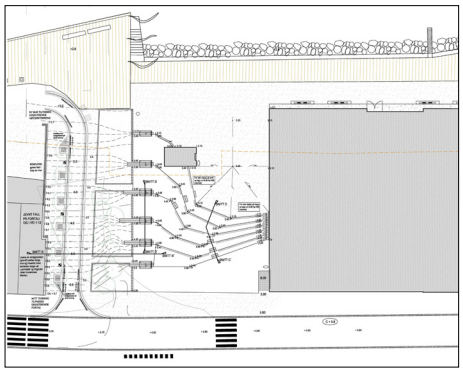

Strandparken 1

Strandparken er en offentlig oppholdssone på nivå med Strandgata, og tilbyr utsikt over havet og promenaden.

Strandgata

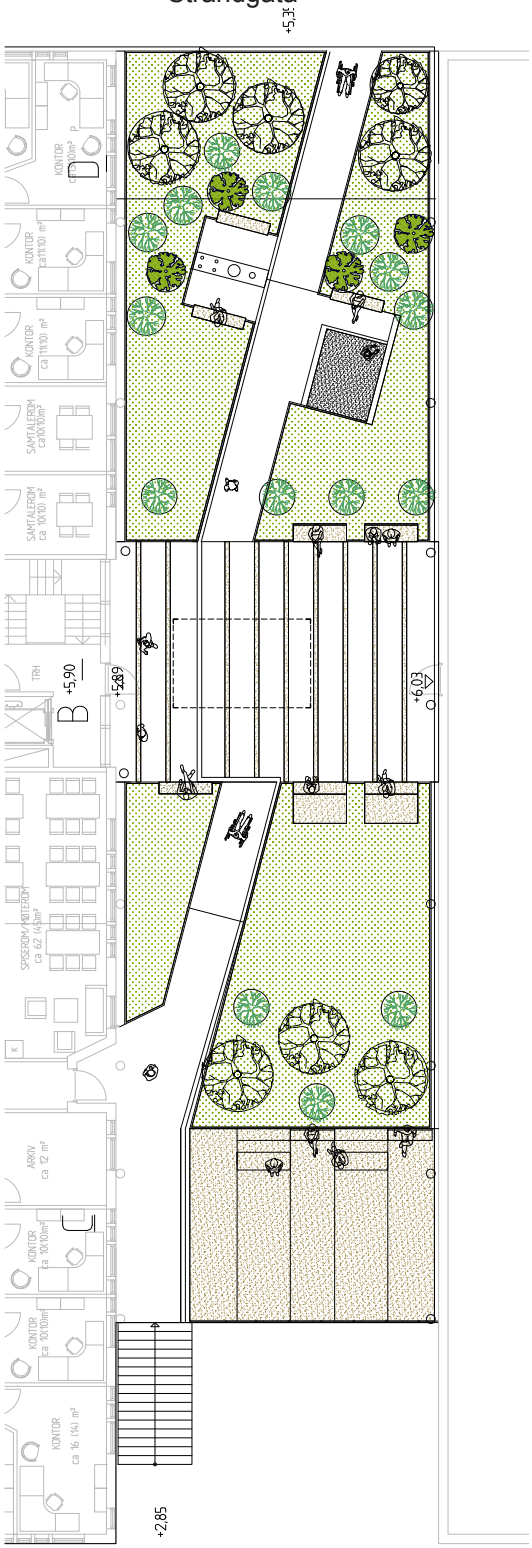

Findspromenaden

3.2.1 KAI

Utforming av kaikant

Tre typer kaikant er gjennomgående langs promenaden.

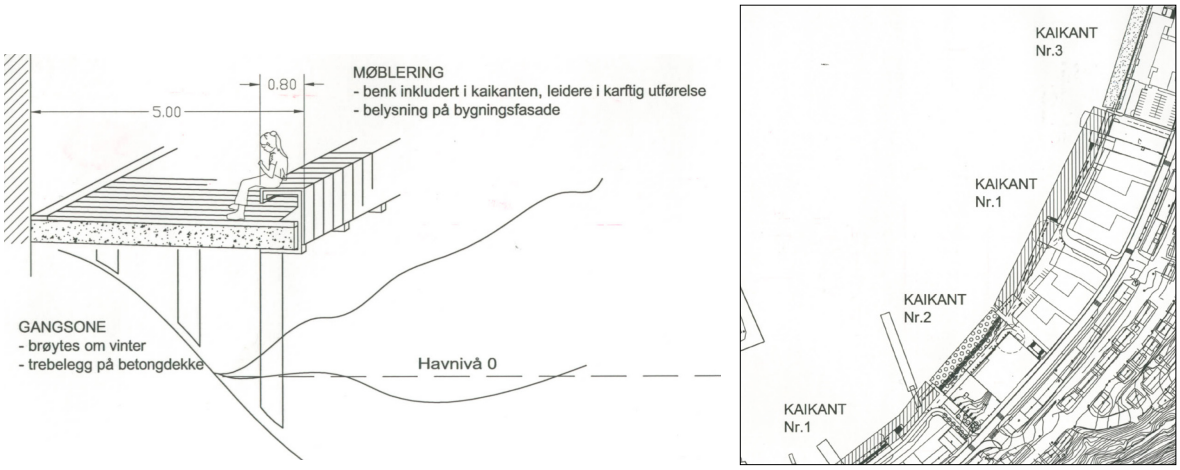

KAIKANTLØSNING NR. 3

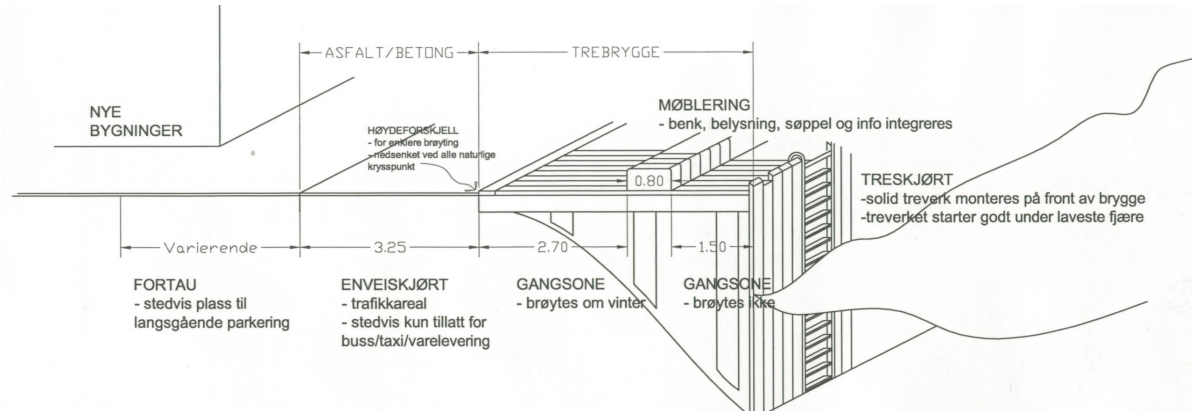

KAIKANTLØSNING NR. 1

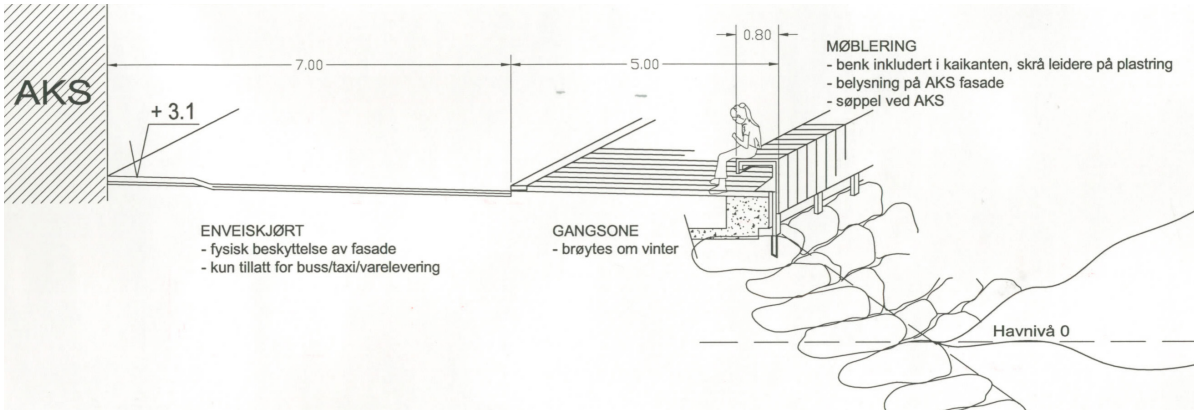

KAIKANTLØSNING NR. 2

3.2.2 REKKVERK

Utforming av rekkverk

Rekkverk i rustfritt stål med wire skal monteres mellom trestolper som integreres i kaikanten. Rekkverk monteres kun på begrensete områder, se punkt.1.11 Sikkerhet.
Store deler av bryggen bygges altså uten rekkverk, i disse områdene er det kun skjørtet og lave stolper som stikker opp. Denne kanten fungerer som en erstatning for de tradisjonelle, ofte gulmalte jernbanesporene. En tredje kantløsning vises på neste side; sikkerhetskanten. Denne benyttes spesielt i nordenden der havet står rett inn, men også på rullesteinsfyllingen ved AKS.

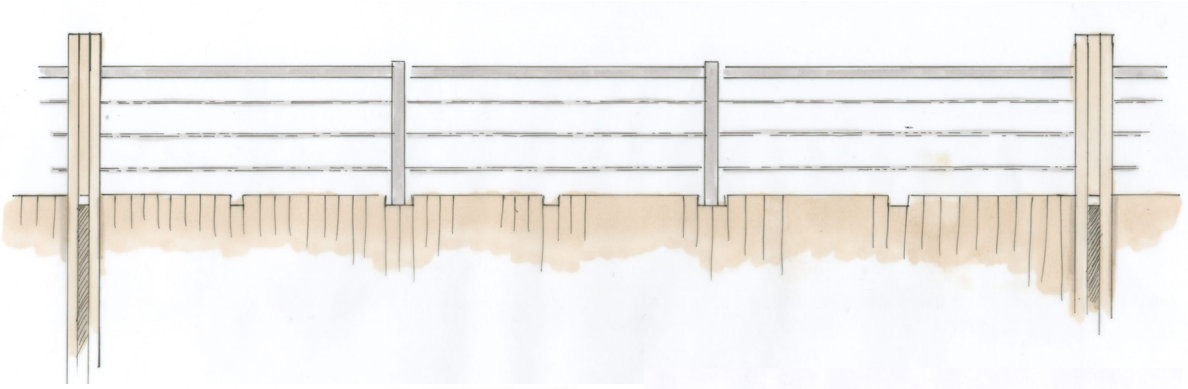

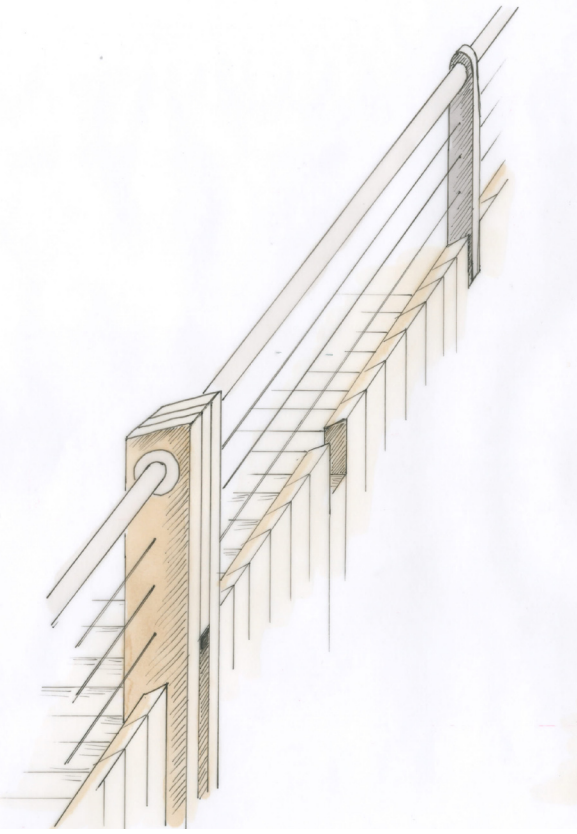

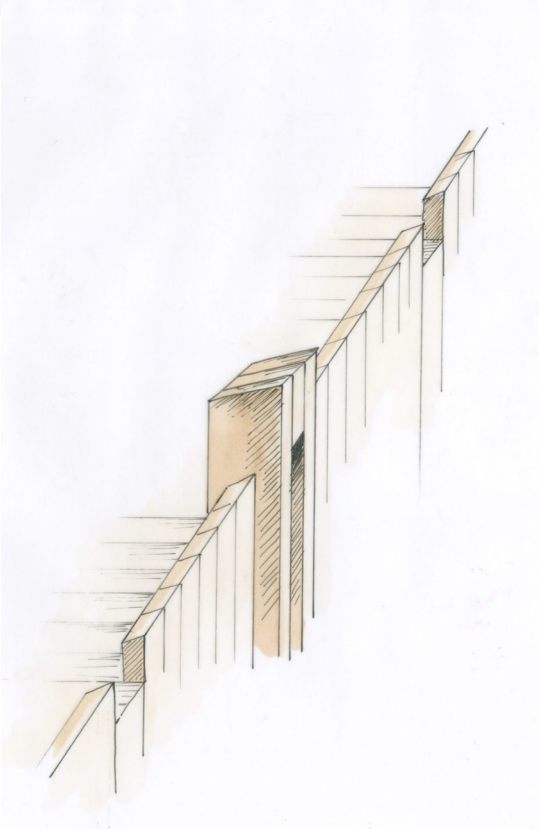

REFERANSER OG INSPIRASJON

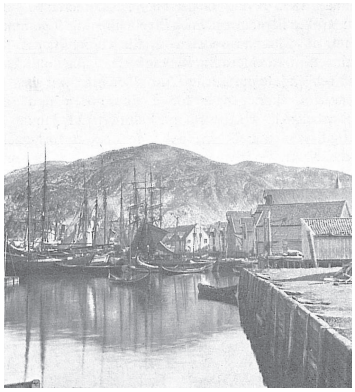

Den gamle havna med 'skjørt', ca 1880

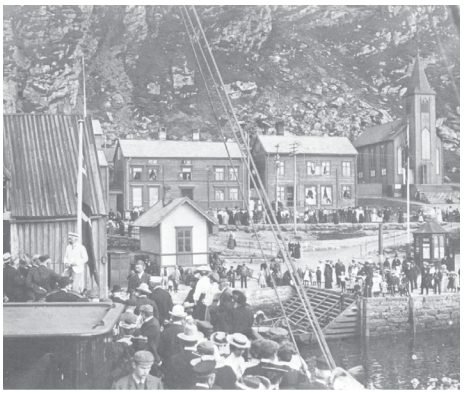

Den gamle havna med trapp til vann

Kant: Tradisjonelt jernbanespor

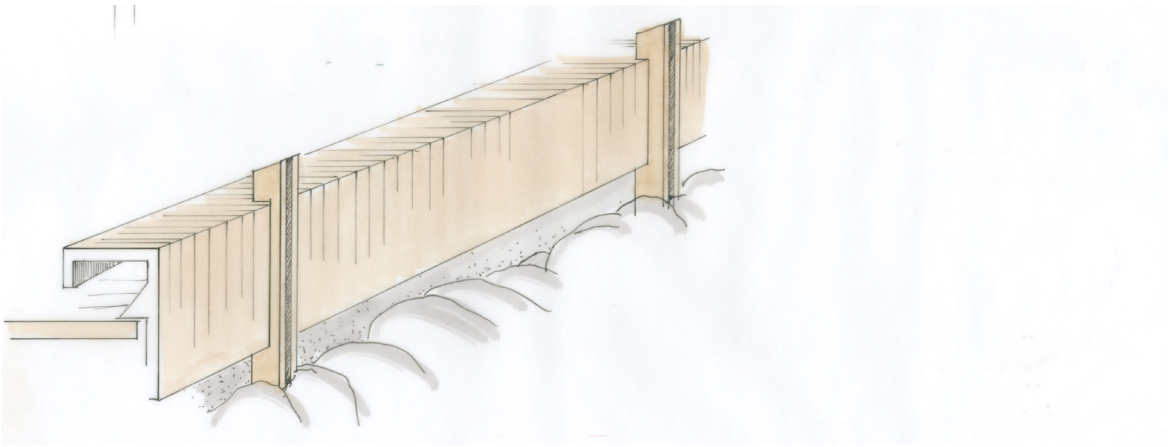

Sikkerhetskant

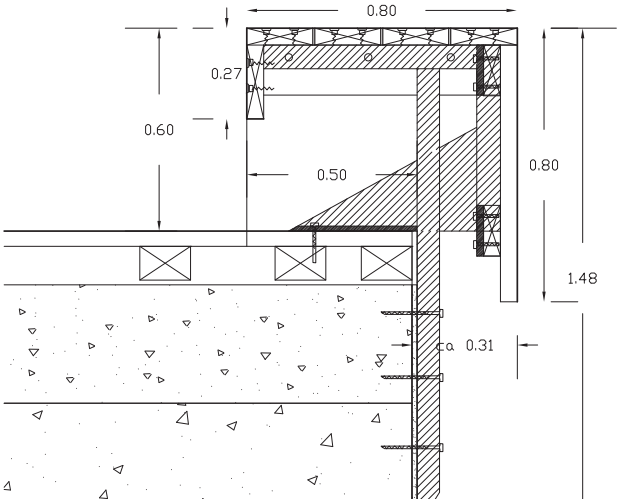

Teksnisk snitt

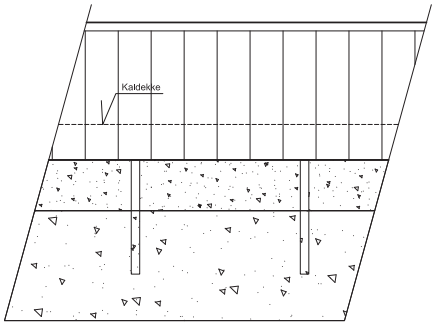

Omriss

REFERANSER OG INSPIRASJON

Leidere integrert i 'skjørt'

Bred sittekant langs bryggen - unngår høyt rekkverk og oppnår direkte kontakt til vannet

Front av brygge brytes opp av kraftige stolper - rekkverk integrert i kantløsningen

3.2.3 MØBLERING

Utforming av møblering

All møblering integreres i trebrygga, og utformes i samme materiale. Dette gir helhet og sammenheng. Møblene skal være av solid, kraftig materiale med en funksjonell detaljering. Samme typer benker, avfallsbeholdere, belysning etc skal benyttes langsetter hele promenaden. Møbleringen skal få en unik utforming, spesialbygget for Finduspromenaden.

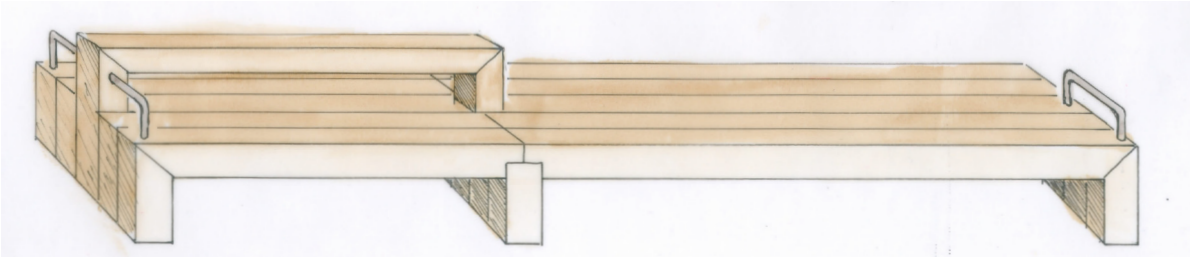

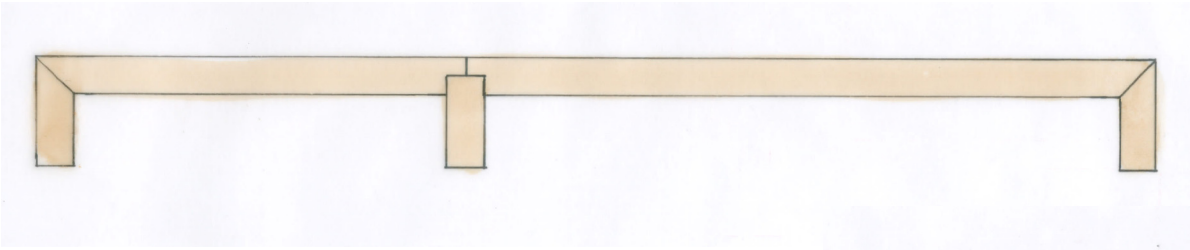

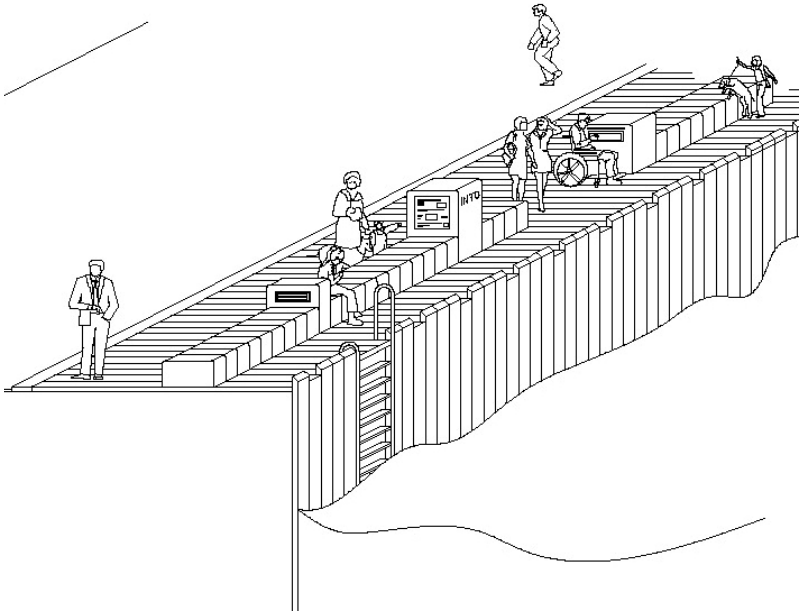

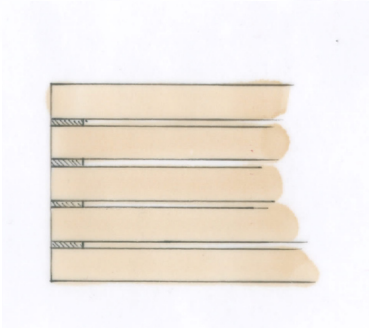

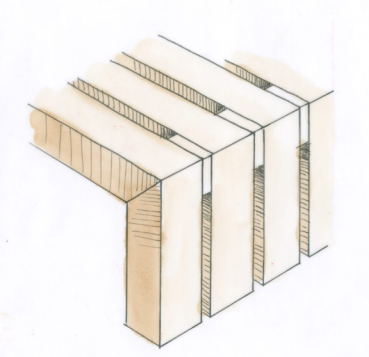

REFERANSER OG INSPIRASJON

Lange, brede benker er fleksible - kan sittes på fra begge sider

Kraftige dimensjoner og solide materialer er viktige i offentlige miljø

3.3 BELYSNING

Innledning

Dette dokumentet tar for seg prinsipper for belysning av Finduspromenaden i henhold til Hammerfest Lysplan. Målet er å vise hvilke helhetlige grep som bør tas for at promenaden skal fremstå som ”Byens smykke” i mørketiden. Detaljplanlegging hvor valg av belysningsarmaturer og deres nøyaktige plassering omhandles ikke i dette dokumentet. Men vi viser til hvilke type utstyr som anbefales for å oppnå ønsket resultat.

Den nye Finduspromenaden strekker seg fra Storelva til Rådhusplassen. I den gjennomgripende designen til Finduspromenaden i Hammerfest sentrum skal belysningen integreres i det samlede miljø. Funksjonell belysning sammen med dekorativ, kommersiell og privat belysning, skal spille sammen i et helhetlig visuelt bilde. Belysningen skal gi en estetisk totalopplevelse og må samtidig tilfredsstille funksjonelle behov. Det er ønskelig å synliggjøre hele promenadens strekk og vise den som et eget element gjennom belysning og plassering av master.

Mål

- Finduspromenaden skal gjennom belysningen framstå som sammenhengende og ha en unik visuell identitet.
- Belysningen skal tilfredsstille alle funksjonelle behov mht til trafikksikkerhet, personlig sikkerhet, framkommelighet og komfort for alle brukere. Belysningen skal være energiøkonomisk i forhold til drift og vedlikehold.
- Belysningen skal sørge for god blendfri utsikt til havet fra promenaden, og en visuell vakker og blendfri utsikt inn mot havna fra fjorden og Fuglenes.
- Promenadens belysning viser hvor hav og land møtes og er bevisst på hva som skal speile seg i sjøen.
- Belysningen skal vise de tredimensjonale rommene ved å belyse både vertikale og horison tale flater.
- Belysningsanlegget skal se tiltalende ut også i dagslys.
- All belysning monteres i høyden for å unngå problemer med snø.
- Belysningen skal tydeliggjøre området og være blendfri for båttrafikk.

REFERANSER OG INSPIRASJON

Promenade Bremerhafen

Konsept ”Byens smykke”

Finduspromenaden skal framstå som et smykke, et eget byrom som speiler seg i havet og er byens fasade. Solide master av tre med toppunkt på 8m plasseres i avstand på 15m langs hele promenaden fra Rådhusplassen til Storelva. I toppen av hver mast er et blått lysende punkt som i presis rytme viser hele promenadens strekk og speiler seg i havet. (se referansebilde fra Bremerhafen).Den dekorative belysning langs Finduspromenaden skal skape atmosfære, vise sammenheng og orientering.

Gang og kjørearealer belyses med armaturer som har minimal blending. Det er ønskelig å utrede en belysning som både har varm og kald lystone. jfr Hammerfest Lysplan. Armaturene må ha utstiftbar optikk/reflektorteknologi. Det er mulig å tenke seg et armatur med 2 utskiftbare lyskilder(varm og kald), eller 2 små armaturer med en med kald og en med varm lyskilde. Foreløpige lysberegninger med armaturhøyde 6,5m viser at 35W metallhalogen kan gi en tilfredsstillende belysningsstyrke. Belysningen skal være dimbar. Fasader belyses individuelt med små armaturer fra samme mast. Hvorvidt disse skal dimmes utredes i detaljplanlegging. Fasadebelysningen må kunne styres av/på med syklus i samspill med mørketiden.

I det overordnete bildet bør AKS framstå som juvelen i smykket. Det er viktig å kontrollere blending fra byggene. Også bygg med store glassfasader må ha kontrollert lys ut mot promenaden for at helheten skal bli vellykket. Også møblering og benker kan få spesiell blendfri belysning fra mastene. Tversgående atkomstveier tydeliggjør byens struktur og gjør det enkelt å ferdes mellom Strandgata og Finduspromenaden. I åpne og lukkede eksteriøre rom mellom Strandgata og Finduspromenaden framheves romlighet gjennom å belyse fasaden i disse aksene uten å dominere over promenaden. For at Finduspromenaden skal framstå som ”Byens smykke” forutsettes et nært samarbeid med næringslivet gjennom bevissthet og forståelse for hvordan at all belysning - privat og kommersiell best kan fungere som et samlet og helhetlig utrykk. En promenade hvor helheten er ivaretatt vil framstå som innbydende og spennende.

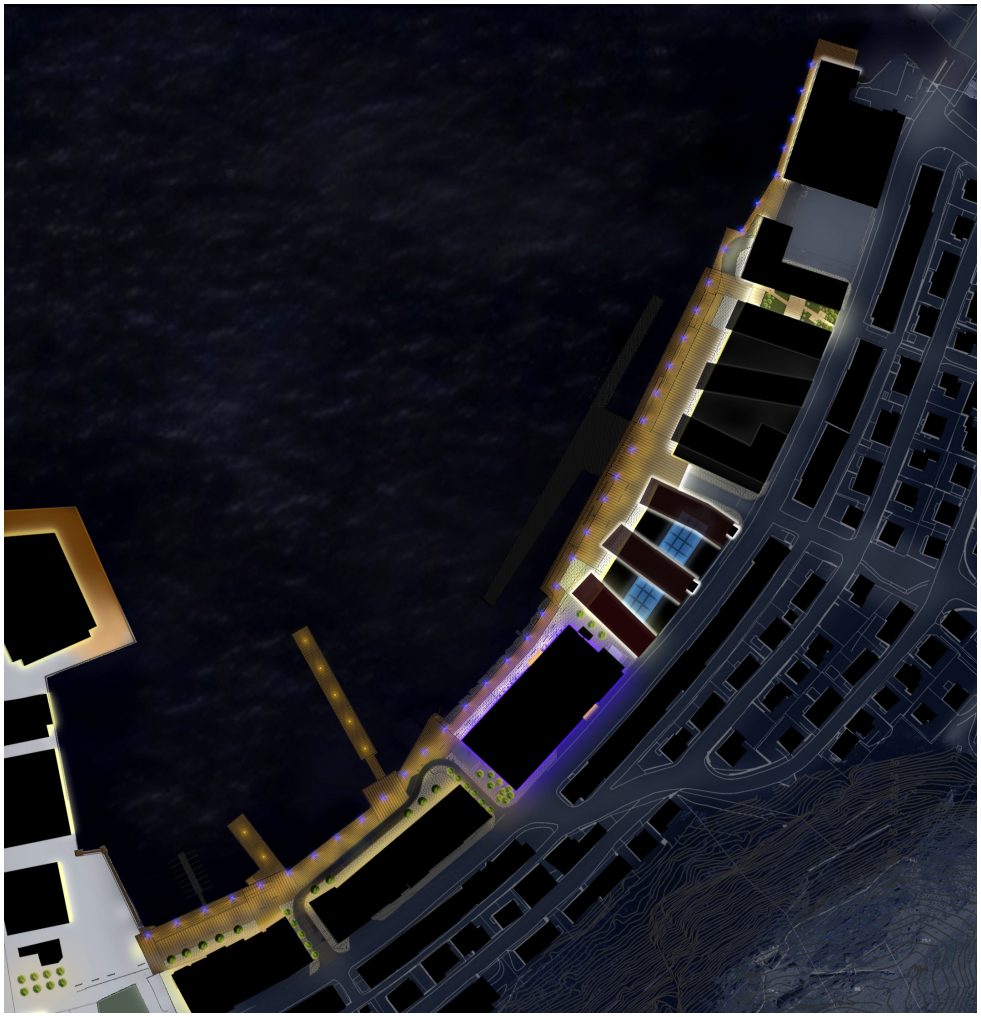

Visualisert nattplan

Foto november 2008

Visualisert panorama

Belysningsmetoder

- Funksjonelt lys for å se. Forskriftsmessig lys på vei, atkomst, fortau, overganger. Fortrinnsvis skjermete lyskilder som lyser ovenfra og ned.
- Lys som framhever rom. Dvs lys på utvalgte vertikale flater som fasader. Denne belysningen skal ikke blende eller ha unødig lysforurensing.
- Dekorativt lys som er stemningsskapende, som understreker spesielle kvaliteter, og som styrker orientering.
- Belysning skal ha intelligent styring. Dvs. mulighet for kontroll og demping av hver enkelt lampe digitalt.

Sjenerende virkninger som ikke er ønskelig:

- Lyspunkter som er synlig på lang avstand og forstyrrer inntrykket av omgivelsene.
- Lyspunkter som er synlige framstår som barriere for det miljø som ligger bak pga synsnedsettende blending.
- Blendingsopplevelse i ferdselssonene.
- Kommersiell og privat belysning som lyser kraftigere enn nødvendig og derfor får omgivelsene til å virke mørke.
- Lysskilt som er for store og lyser for kraftig slik at de ikke tjener det helhetlige visuelle bildet. Jfr kommunens retningslinjer for belysning og lysskilt.
- Blending ut mot havet som sjenerer båttrafikk.

REFERANSER OG INSPIRASJON

Strandgata 58 sett fra Fuglenes. Blendende lyspunkter, foto november 2008

Lysintensitet og trafikksikkerhet

Den funksjonelle belysningen skal tilfredsstille anbefalte normer for å opprettholde trafikksikkerhet. Belysningsklasse CE-4, Statens vegvesens håndbok 264.
Belysningens intensitet kontrolleres i forhold til aktivitet og trafikkmengde. Mest lys i rushtiden morgen og ettermiddag, mens promenaden kan ha et mer dekorativt lys på kvelden.

Belysning forholder seg til regelverk for havner og båttrafikk.

Intelligent styring og energiøkonomi

Med intelligent styring av belysningen kan hver lampe økes og dempes etter behov. Lyset styres av for eksempel astroklokke, trafikkmengde eller egne program tilpasset årstid, værforhold og estetisk utrykk. Intelligent styring gjør det mulig og gi ekstra mye lys når det trengs. Siden belysningen kan dempes er den energiøkonomisk.

Plassering og kvalitet på utstyr

Utstyret for Finduspromenaden må være av høy estetisk og teknisk kvalitet. Belysningsanlegget må være optimalt med hensyn til hvor mye lys det gir i forhold til energiforbruk. Det legges vekt på armaturer med god reflektorteknologi og optikk. Det legges vekt på minimal blending. Lyskildene skal ha god fargegjengivelse og ha lang levetid. Lysutstyret skal vurderes ut fra klimaforhold, det skal være vandalsikkert og korrosjonsbestandig (innvendig og utvendig).

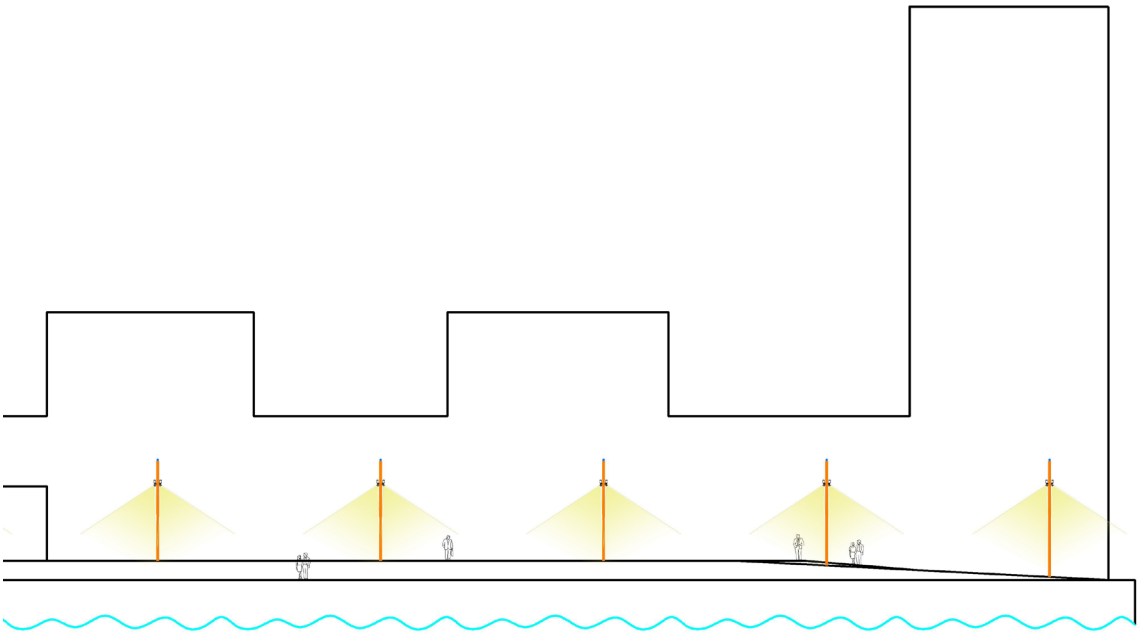

Prinsippskisse for plassering av master
Samme lyspunkthøyde langs hele promenaden

Material– og fargevalg

Matrial- og fargevalg på master og teknisk utstyr utarbeides i samarbeid med LARK. Det tekniske utstyres monteres på kvalitetsmaster av tre. Armaturer er fortrinnsvis små, med optikk for formålet det skal lyse på (fasade eller promenade). Mastene vil fremstå som et moderne møbel sammen med benker og dekke. Mastene plasseres i rekke med 12-15m mellomrom i samme linje som benker og annen møblering, ca 2m fra inn fra bryggekant. Alle mastene skal ha samme toppunkt og på avstand framstå like høye. Dvs. at mastene på promenadens nivå +3, er 8m høye. Mens mastene på promenadens nivå +4,5 er 6,5 m høye.

Master med full integrering at alt utstyr vil gi det mest estetiske utrykket av Findusromenaden. Denne løsningen må utredes på detaljnivå for å se om alle krav tilfredstilles. Dersom armaturer monteres utenpåliggende stiller det høye krav til størrelse og design av armaturer. Både rund og firkantet mast kan vurderes

Spesielle utfordringer

Den største utfordringen for at Findusprommenaden skal bli ”Byens smykke” er å samordne det visuelle utrykket for alle private og kommersielle aktører langs promenaden. Dersom det på husvegger, fasader, parkeringsplasser og lignende er blendende kilder og stor variasjon i intensitet og utrykk er det vanskelig å få til et optimalt resultat.

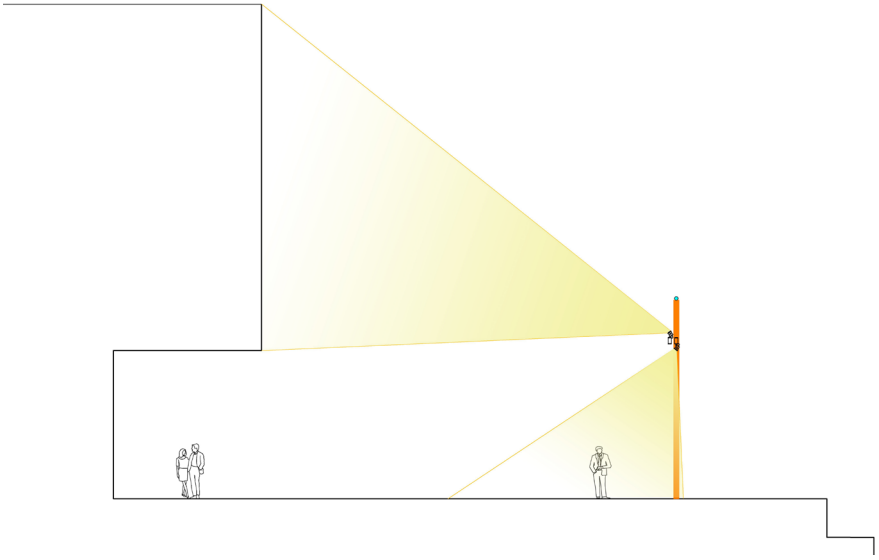

Snitt som viser plassering av ustyr for belysning av kai og fasader

REFERANSER OG INSPIRASJON

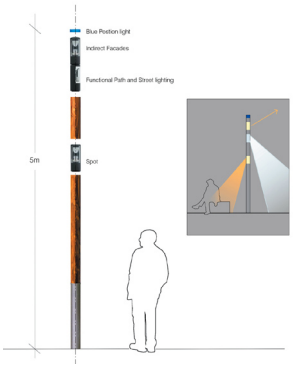

Mast med integrert lysutstyr

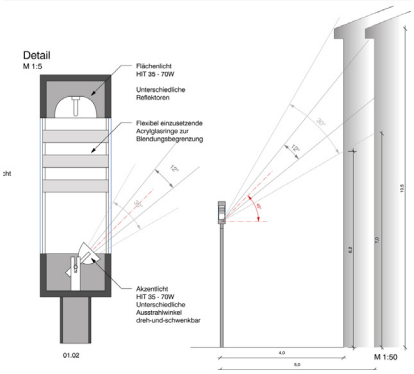

Mast med integrert lysutstyr

Mast med armaturer montert utenpåliggende